

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennytte forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaeigt.dk>

Efterretninger
om
Frederiksborg Lærde Skole
for
Skoleaaret 1 Oct. 1845—1 Sept. 1846.

Indbydelsesskrift
til
Skolens aarlige Hovedexamen
i Juli 1846

udgivet af

H. M. Flemmer,
Skolens Rektor

Kjøbenhavn.

Trykt hos J. C. Scharling.

Lærerpersonalet og Undervisnings- gjenstandene, Lectionstabellen og Fagfordelingen.

Allerede inden Slutningen af forrige Skoleaar fritraadte Adjunkt Lunddahl sine Functioner ved Skolen, da jeg ved Skrivelse fra den Kongelige Direction for Universitetet og de lærde Skoler af 30 Aug. 1845 blev underrettet om at Samme „var fundet at ville, i Betragtning af Hr. Professorens Anbefaling og Professor Borgens derom yttrede Ønske, indgaae til Hans Majestæt Kongen med en allerunderdanigst Forestilling om Adjunkt Lunddahls Forslottelse til Metropolitansskolen i samme Egenstab“, samt at det var aldeles nedvendigt at han strax tiltraadte sin nye Stilling. Han ophørte da at undervise her den 1 Sept. 1845, men examinerede dog ved Hovedexamen i Sept. i sine hidtil havte Fag. Den Indflydelse, han ved hele sin Personlighed havde udovet paa Disciplene, var en sand Besignelse for Skolen, og baade Lærere og Disciple skiltes fra ham med Følelse af Savn ved Tanken om at et Forhold skulde løses, der havde været saa rigt paa Glæde og Besignelse, og med Tak til ham for hvad han havde været for Skolen og for hver især personligt.

Under 15 Sept. 1845 indgav jeg til Directionen følgende Indstilling: „Bed at gennemlæse den provvisoriske Undervisningsplan for de 3 udvidede Skoler er jeg kommen til den Overbevisning, at, om ikke Planen i sin Heelhed, saa dog adskillige væsentlige Momenter deraf ret bequemt funde indføres strax eller succesivt i denne Skole, med de Lærekræfter af hvilke

den allerede nu er i Besiddelse. Beskæftigelse med Skolens Hovedexamen forhindrer mig fra nærmere at motivere eller noigtigt specificere disse Momenter; jeg indfrænker mig til at antyde enkelte af dem. Jeg bemærker at Skolen allerede i længere Tid har haft 6 Classer, og forhaaber at det for Fremtiden maatte tillades at benævne disse 1ste, 2de, 3de, 4de, 5te, 6te. De 4 nederste have altid været eetaarige; for et År siden averteredes Disciplene om at man vilde forsøge, om ikke ogsaa 5te Cl. (efter øldre Benævnelse 3de) kunde blive eetaarig, hvilket for en Deel vil lykkes i År. Undervisningen i Hebraisk har allerede i eet År været henlagt til Skolens 6te Classe alene, der er toaarig. Undervisningstiden har allerede i flere År været indfrænket til 36 Timer ugentligt eller ubetydeligt derover. Skoleaaret vil, som jeg har viist i en udforlig Skrivelse af 9 Oct. 1844, sørdeles bequemt kunne begynde den 1 Sept., med August Maaned til Sommerferie og Hovedexamen i Juli Maaned*). Heller ikke seer jeg nogen Hindring for at Afgangsexamen for Fremtiden kunde afholdes ved selve Skolen paa samme Maade som ved de udvidede Skoler og under samme Control**, og, hvad der er Hovedsagen, efter de

*) Denne Forandring af Skoleaaret havde jeg i Øvrigt udforligt motiveret og anbefalet i Skrivelses af 17 Dec. 1837 og 15 Nov. 1843.

**) Denne Control har interimistisk været ført af en Deputation af Universitetsprofessorer. Difnuok kunne disse bedre fungere som Censorer end som Examinatorer ved en Skole examen (Examens Arctium er og har altid været en Skole examen, om den end har været holdt ved Universitetet), men jeg maa alligevel antage det for almindelig anerkjendt, hvorvidet ønsklig det er at denne Foranstaltung skalde blive Mere end interimistisk, og at Controllen bør føres af et sagkyndigt Medlem af selve Directionen. Deels have Universitetsprofessorerne andre Forretninger at varetage end at kontrollere Skolerne, deels kan man ingenlunde forudsætte om Pluraliteten af dem, at de skalde besidde den hertil fornødne pædagogiske Dygtighed;

samme Principer, saa at den ikke indskräner sig til en blot

thi deres Embede hverken giver dem denne eller fordrer den af dem. Heller ikke er det passeligt at lade Mogen controllere af Andre end sine Foresatte; men Universitetsprofessorerne ere ikke Skolemændenes Foresatte; og naar den hidtilbestaaende Form af Gramen Artium ikke har funnet undgaae at vække og stadsførste hos Adskillige en Forestilling om Universitetets Supremati over Skolerne, og factis at give Universitetetts Lærere en Indsydelse paa Skolerne som de fleste blandt dem aldrig have enset, og som vægtige Stemmer udgaaede af deres egen Midte have erklæret for fordaerlig, saa bør for Fremtiden Alt undgaaes, hvori saadan Anfuerster kunde vedblive at føge Mæring. Langt bedre kan man controlleres af sine Eigemand; thi her bliver Forholdet gjenstigdt. Og naar man ved et bedre Gagereglement, der forhaabentligt snart kan ventes, og ved en Omorganisation af den saakaldte Store Philologicum og Indforelsen af forskellige Prover for Lærerne i alle Tag, (hvilkens Foranstaltnings Nødvendighed vel er saa almindelig anerkjendt, at den ikke kan udeblive lange,) sørger for at sikre Skolerne dygtige Lærere, vil jeg Intet væsentligt have imod at Skolerne controlleres gjenstigdt ved Deputationer fra Naboskolernes Lærerpersonale. Men om aldrig af anden Grund vilde det dog for den offentlige Menings Skyld være det Udsigste at Controllen blev ført af et sagkyndigt Medlem af Directionen selv, men, vel at mørke, et Medlem af Directionen, ingenlunde en Visitator under Directionen. En Mellemmand mellem Directionen og Skolerne vilde ikke kunne undgaae at komme i en falsk og ofte saare odios Stilling. En Visitatoren selv Medlem af Directionen, saa bliver han respekteret som Øvrighed, og hans Komme imødesæct som en glædelig Begivenhed; er han kun sammes Committere og Rapperteur, saa bliver han paa de fleste Steder, hvor forstandigt og humant han end opfører sig, modtaget med ikke meget velvilligere Tælelsør end notoriske Politispioner. Man kunde maaske indvende, at der i Thydsland, navnlig i Preussen, bestaaer en saadan Indretning med Skolevisitatorer under Overbestyrelsen, uden at der vides at klabe noget Odiøst ved deres Mission. Men deels er ikke Alt godt hvad der er tydss, deels ere Forholdene der ganse andre, i det Skolevæsenets Overbestyrelse er et Ministerium, under hvilket Skolevisitatorerne for de forskellige Pro-

Kundstabspreve, men tillige bliver en sand Modenhedspreve" *). Hvad Gramen selv angaaer, da troer jeg at vi, naar undtages Naturvidenskaberne, som her ikke doceres, i Det og Alt funne underkaste os det provvisoriske Reglements Bestemmelser, blot maaesse for det Forste at der ikke kraves tydsk Stil, hvorimod vi nok tor indlade os paa mundtlig Oversettelse fra Danck paa Sydsk. Men alle de andre Bestemmelser om Provens Form og Gjenstande tor vi underkaste os strax og onse at underkaesse os strax; vi tage neppe i Betenkning at tilbyde endvidere udenfor Bestemmelserne at oversætte og forklare lettere Steder af en ikke læst græsk Forfatter. Navnlig ansee vi Bestemmelserne om Opgaven i Danck, om Afskaffelse af Lexicon ved den latiniske Stil, om skriftlige Prover i Mathematik, om Prove i ikke læste latiniske (og græske) Forfattere, om Afskaffelsen af skriftlig Prove i Religion og Historie, for at være fardeles gavnlige og tillige for at være anvendelige strax hos os. Heller ikke see vi nogen Hindring for at Bestemmelserne om

vindser sortere med en ganse anden og mere selvständig Virsekreds end her kunde blive tilfældet, saa at deres Forhold paa den ene Side til Skolerne, og paa den anden til Ministeriet, i Realiteten er det samme som det hvori Directionen hos os staer til Skolerne paa den ene Side og Kongen paa den anden.

*) Det har altid været min Overbeviisning, at den væsentligste Anke som funde føres over Gramen Artium i sin hidtilværende Indretning, (men det er da ogsaa en meget væsentlig Anke,) er den at den ester sin Natur kun kan være en Kundstabspreve og ikke en Modenhedspreve. Der mangler ikke Erempler paa Dimittender, der havde staet sig fardeles godt ved Gramen Artium men senere viste at de vare aldeles umodne til at studere, eller paa andre, som kun med et simpelt Resultat havde bestaaet Gramen Artium, men siden viste at de vare fuldkommen modne til at studere ved Universitetet. Det er langt fra mig at ville besynde nogen Examineror for nogen vitterlig uretsfærdighed; Skylden ligger i selve Indretningen.

Characteerberegningen og om Testimonia paa Dansk*) strax indføres her. Hvad angaaer Udsættelsen af Undervisningen i Latin til en højere Classe, da drister jeg mig ikke til for Sieblikket derom at gøre noget Forslag, men bemærker blot, at vi allerede i nogen Tid have bestræbt os for ved en mere rational Undervisning i nederste Classe at bibringe Disciplene de almindelige grammatiske Begreber**), og ville vedblive efter dette Princip".

Herpaa resolverede Directionen under 27 Sept. 1845 saaledes som følger: „Efter hvad af Hr. Professoren er nærmere forklaret og indstillet, bifalder Directionen forelsbigen

- 1) At Skolens 6 Classer herefter benævnes 1ste, 2de, 3de, 4de, 5te, 6te.
- 2) At Skoleaaret tager sin Begyndelse den 1 Sept. og slutter den 31 Aug.
- 3) At Hovedexamen henlægges til Slutningen af Juli Maaned og Halvaarsexamen holdes i Slutningen af Februar Maaned ***).
- 4) At til Sommerferie bestemmes hele August Maaned.

*) Jeg anteg nemlig og antager endnu, at der Intet er til Hindrer for at en Skoles Bestyrer, foruden den schematiske udtrykte Dom om Dimittenden, kan tilfoje en udførligere Mottivering ved en Charakteristik af Vedkommende, samt, efter Omstændighederne, Formaninger, Opmuntringer, Noes og Afsædsord ligesom hidtil, blot at han nu faaer tilladelse til at gøre det i et Sprog, som lægger færre Hindringer i veien for at tale af Hjertet og som forstaas af Dimittendernes Forældre, Slagtinge og Venner.

**) Dette var Adjunkt Lunddahls Fortjeneste, men ham havde vi mylig mistet, og den laa Grunden til mine Betenkelsigheder ved at ophoie Dansk og Lyd til Hovedgenstande i den grammatiske Undervisning i nederste Classe og lade Latinen der ophøre.

***) Om Halvaarsexamen var ingen Indstilling gjort, og jeg nærer nogen Tvivl om den ikke, naar Skoleaaret begynder den 1 Sept. hensigtsmæssigere burde holdes umiddelbart før Juleferien.

Derimod seer Directionen sig ikke i stand til for Tiden at indromme, at en Afgangseramen ved selve Skolen organiseres istedetfor Examen Artium ved Universitetet; og ville som Folge heraf de øvrige i Forbindelse hermed staende Indstillingspunkter for Tiden hørtfalde. Dog vil Directionen Intet have imod, at Skolen, for saavidt det kan skee uden Forogelse i Lærerpersonalet eller af Undervisningstimernes Antal, udvider Undervisningen saaledes at Skolens Dimissi kunne fuldestgjøre de i den provisoriske Plan ved Afgangseramen stillede større Fordringer, forsaavidt disse lade sig forene med den nuværende Gramen Artium ved Universitetet; og selv med Hensyn til saadaune nye Prover, som ikke her for enkelte Skolers Vedkommende kunne aflægges, navnligen de skriflige, vil det dog være ønskeligt, at Skolen under de ovennævnte Betingelser freober at bibringe Disciplene den hertil fornødne Kunstdæk og Færdighed, for saaledes saavidt muligt at forberede den provisoriske Plans fuldstændige Indførelse, saasuart Omstændighederne maatte tilfæde dette. Med Hensyn hertil vil Directionen ogsaa inmodesee Herr Professorens nærmere Betenkning om, hvorvidt det maaske vilde være muligt i nu tilstundende eller i alt Fald det derefter følgende Skoleaar at lade Undervisningen i Latin i 1ste Classe afsløse af den udvidede Undervisning i Dansk og Sydf.

Jeg har troet at burde lade disse Aktstykker astrykke in extenso som Basis for væsentlige Forandringer i Skolens Organisation, der deels ere, deels ville blive indførte. Om de heraf følgende Forhandlinger og Foranstaltninger vil jeg kunne fatte mig kortere.

Undervisningen i Dansk i nederste Classe skalde efter Skolens øldre Undervisningsplan overdrages til Mdjunkt Lund dahls Efterfølger; i Sydf havde den i flere Åar været besørget af Mdjunkt Krossing i denne og de følgende 4 Classer. Nu skalde, efter Latinens Ophør i nederste Classe, Undervisningen der i Dansk combineres med et betydeligt Antal Timer under

een Lærer. Der kunde da opstaae Spørgsmaal om Læreren i Danck i denne Classe skulde cedere for Læreren i Sydsk eller omvendt. Men Læreren i Danck, der nødvendigvis efter de bestaaende Forhold maatte overtage Timerne i Religion i de 4 øverste Classer, og i Danck i de 5 øverste Classer, kunde umuligt overkomme tillige et Aantal af 14 à 15 Timer Danck og Sydsk i nederste Classe, hvorved han vilde have facet 6 Timer om Dagen eller derover, foruden en Masse af skriftlige Arbeider at corrigere hjemme. Der kunde saaledes kun være Spørgsmaal om Adjunkt Kroossing. Men han kunde efter 17 Mars Arbeide i Skolens Ejendom ikke onse at skulle satte sig ind i andre Ideer og undervise efter andre Principer, end dem der hidtil havde ledet ham, eller at overtage en Undervisning, der krævede en Mand med friske Kræfter og med en almindelig philologisk*) Dannelse, eftersom hans Studier i en lang Række af Åar havde været rettede paa ganske andre Gjenstande end Philologi, navnlig Mathematik, og han efter 17 Mars besværlig Skoletjeneste kunde have al Grund til at mene, at han manglede den ungdommelige Frisshed og Bevidsthed i Sindet, som er nødvendig for at gaae ind paa nye Ideer og løse en saa vanskelig Opgave, som det er at paataage sig en Undervisning hvortil man mangler baade Lærebøger og Veiledning af foregaaende Erfaring om Form og Resultat. Han sogte derfor i Anledning af de forestaaende Reformer og paa Grund af sin lange Ejendomtid om Entledigelse, der under 17 Oct. bevilgedes ham paa hæderlige Vilkaar. Han medtog fra sit lange og besværlige Skoleliv mange glædelige Minder om sine Disciples Hengivenhed og sine Collegers og Foresattes Velwillie og Venstaben.

I Adjunkt Lund dahls Sted var under 2den Sept. consti-

*) Herved forstaaes naturligvis en saadan, som har gjort Sproget, ikke juist nødvendigvis det latinske eller græske eller noget andet bestemt Sprog, til Gjenstand for et philosophisk grammatisk Studium.

tueret Herr Cand. Theol. Louis Armand Emanuel Septimainy de Plessis de Richelieu, dog saaledes at de Lundahl hidtil overdragne Inspectorforretninger for Fremtiden overdroges til Adjunkt Langhoff; og i Adjunkt Krossings Sted blev under 28 Det constitueret Herr Johan Clemens Tode Reinhard, som $\frac{1}{2}$ Åar i Forveien havde taget Skoleembedsexamen, den saakaldte Store Philologicum. Begge vare de forhenværende Disciple af Skolen, (Reinhard dimitteret 1835, Richelieu 1839) og havde efterladt sig der hederlige Minder.

I Anledning af Tegneunderviisningens Øpfer afflediges den 31 Dec. 1843 den hidtilværende Tegnelærer, Malermester Schmidt; ligeført afflediges den 31 Marts 1846 den hidtilværende Gymnastiklærer, forrige Vagtmester Sichlau, og Gymnastikunderviisningen overdroges til een af Skolens faste Lærere, i Overeensstemmelse med Fdningen af 7 Nov. 1809 § 29 og 31 som bestemmer, at Hjælpelærere eller Timelærere kun skulle antages til Underviisningen i de Fag, som ikke kunne bestrides af Skolens faste Lærere, samt at alle saadanne Hjælpelærere kun antages under den Betingelse at deres Tjeneste kan ophøre efter et Fjerdingaars Opsigelse; samt i Analogi med den i og for sig selv aldeles pædagogisk rigtige Bestemmelse, der gjelder andre Steder, uanlig for de preussiske Underviisningsanstalter, at Underviisningen i Gymnastik skal, naar det paa nogen Maade er muligt, overdrages til een af Skolens faste og "wissenschaftliche" Lærere. Ifolge Programmerne er det der ofte Director selv som paatager sig at være „Turnlehrer.“

Fra Skoleaarets Begyndelse indtil den definitive Regulering af Lectionstabellen ved Herr Reinhardts Tiltrædelse, havde man i Forventning heraf ladet Underviisningen i Latin ophøre i 1ste Cl., og ladet den hidtilværende Lærer i Latin anvende disse Timer til Øvelse i Dansk i Forening med den egentlige Lærer i Dansk i denne Classe. Ved Herr Reinhardts Tiltrædelse den

7 Nov. opherte denne Mellemtilstand, og den Lectionstabell og Fagfordeling, som da blev indført, har i det Væsentlige været fulgt siden, blot at Tegneunderviisningens Dphor bevirkede en Forøgelse i de Timer, som vare tillagte Underviisningen i Dansf i Mellemklasserne, samt at Gymnastikunderviisningens Overdragelse til en af de faste Lærere medførte en Omstængning af nogle Timer. Efter disse Forandringer har Fagfordelingen i den største Deel af Aaret været følgende:

Rector Latin i 6te Cl., Græss i 6te og 5te 19 Timer ugentligt.
Overlærer Nissen Latin i 5te og 4de,

Græss i 3die,	24	—	—
Adjunkt Lowsen Sydft i de 5 overste, Historie og Geographie i de 3 nederste, Religion i de 2 nederste	27	—	—
Adjunkt Konigsfeldt Historie og Geographi i de 3 overste Classer, Hebraisk i 6te, Skrivning i de 4 nederste	28	—	—
Adjunkt Borre Latin i 3die, Græss i 4de, Fransk i alle 6 Classer	28	—	—
Adjunkt Langhoff Mathematik og Regning i alle 6 Classer	24	—	—
Constitueret Lærer Richelieu Religion i de 4 overste, Dansf i de 5 overste Classer	25	—	—
Constitueret Lærer Reinhard Dansf og Sydft i 1ste Cl., Latin i 2den	25	—	—
Adjunkt Borre som Gymnastiklærer . . .	9	—	—
Skolelærer Erslev som Syngelærer . . .	4	—	—

De Herrer Lowsen, Konigsfeldt og Borre have havt
Ertragodtgjørelse for hvad de have læst over 24 Timer ugentligt.

Efterstaende Tabel viser Timefordelingen for Glasserne.

	6te Cl.	5te Cl.	4de Cl.	3die Cl.	2den Cl.	1ste Cl.	Total- sum.
Danst	2	2	2	3	7	8	24
Latin	9	10	9	9	9	"	46
Græst	5	5	5	5	"	"	20
Hebraist	4	"	"	"	"	"	4*)
Franst	3	3	2	2	2	2	14
Tydst	2	2	2	2	3	8	19
Religion	3	2	2	2	2	2	13
Hist. og Geogr.	4	4	4	4	4	4	24
Math. og Regn.	4	4	4	4	4	4	24
Skrivning . . .	"	"	3	3	3	3	12
Gymnastik . . .	1½	1½	3	3	3	3	9**) .
Sang	1	1	1	1	1	1	4***)
Summa for hver Cl.	36½	34½	37	38	38	35	

Da de Forandringer i Fagfordelingen og Timefordelingen, som ville blive nedvendige i det næste Skoleaar, for at bringe Skolens Undervisningsplan i nærmere Overeensstemmelse med det provisoriske Reglement for de udvidede Skoler, endnu ikke

*) I Hebraist er 6te Cl. deelt i 2 Partier, hver med 2 Timer, 1ste Afdeling hver Tirsdag og Fredag, 2den Afdeling hver Torsdag og Løverdag, umiddelbart efter at Glassens Fælledsundervisning er endt.

**) I Gymnastik ere 4de og 3die, samt 1ste og 2den Cl. combinerede, saa at samtlige Timer kan blive 9. Rimeligvis vil 6te og 5te Cl. ogsaa blive combinerede i næste Skoleaar, som de for have været, saa at ogsaa disse Glasser kunne faae 3 Timers Gymnastik.

***) I Sang ere samtlige Deletagere uden Hensyn til Glasser men efter Stemmer deelte i 4 Afdelinger, hver med 1 Time. Tiden til Gymnastik og Sang er den samme som ferrige klar.

ere definitivt regulerede, indskrænker jeg mig til at beregne Saameget, at Underviisningen i Latin vil ophøre ogsaa i 2den Cl., og ligesom i 1ste Cl. afsloses af en udvidet Underviisning i Dansk og Sydsk, hvorhos det dog antages, at naar Tingen først er kommet i Gang, ville 12 à 14 Timer til disse Fag i hver af de to nederste Classer være tilstrækkelige. Denne Underviisning vil naturligvis ogsaa i 2den Cl. blive overdraget til Herr Reinhard. De Timer, som Herr Richelien faaer vacante ved at afgive Underviisningen i Dansk i 2den Cl., ere bestemte til at anvendes saaledes, at han i Stedet derfor overtager Underviisning i Naturvidenskaberne, som fra nu af indføres i Skolen, for det Förste med Naturhistorie i de 4 nederste Classer, et Par Timer i hver. Om Graeff allerede fra dette Skoleaars Begyndelse vil ophøre i 3die Cl., kan endnu ikke siges med Bestemthed, ligesaaledt som der endnu kan vides Noget om de Indskrænkninger i andre Fag, som Naturhistoriens Indforelse i 4de og 3die Cl. vil medføre. At de fleste Disciple i overste Cl. og adskillige i 5te Cl. have taget private Timer i Engelsk hos Herr Richelien, er vel Skolen uvedkommende, men anføres dog her som et glædeligt Beviis deels paa Bedkommendes Lyst til at udvide deres Kundskaber over det absolut Nødvendige, deels paa Ugyldigheden af de Klager, som hist og her føres over at Disciplene ere overlæssede med Skolens Arbeide. Thi folte de sig virkelig overlæssede, vilde de ikke af egen fri Willie foruge Byrden.

Før at vise den daglige Tidemordeling, astrykkes her hver
Clæsses Lectionstabel

VI Clæsse.

Time.	Mandag.	Tirsdag.	Onsdag.	Torsdag.	Tredag.	Lördag.
8-9	Latin.	Latin.	Latin.	Latin.	Latin.	Latin.
9-10	Grafs.	Grafs.	Lat. Stil.	Grafs.	Grafs.	Grafs.
10-11	Lat. Stil.	Math.	Tydsf.	Math.	Lat. Stil.	Religion.
11-12	Tydsf.	Fransf.	Geogr.	Fransf.	Danf.	Geogr.
12-1	Hist.	Religion.	Math.	Hist.	Religion.	Fransf.
1-2	Math.			Danf.		

V Clæsse.

8-9	Latin.	Latin.	Latin.	Latin.	Latin.	Latin.
9-10	Lat. Stil.	Fransf.	Lat. Stil.	Fransf.	Lat. Stil.	Fransf.
10-11	Danf.	Grafs.	Grafs.	Grafs.	Religion.	Grafs.
11-12	Danf.	Tydsf.	Religion.	Math.	Grafs.	Math.
12-1	Math.	Hist.	Geogr.	Tydsf.	Hist.	Geogr.
1-2		Math.			Latin.	

IV Clæsse.

8-9	Religion.	Geogr.	Religion.	Fransf.	Geogr.	Hist.
9-10	Math.	Galligr.	Math.	Lat. Stil.	Tydsf.	Lat. Stil.
10-11	Grafs.	Grafs.	Grafs.	Grafs.	Math.	Grafs.
11-12	Latin.	Lat. Stil.	Fransf.	Hist.	Galligr.	Latin.
12-1	Tydsf.	Latin.	Latin.	Latin.	Latin.	Math.
1-2	Danf.		Galligr.			Danf.

III Clæsse.

8-9	Fransf.	Math.	Math.	Tydsf.	Danf.	Fransf.
9-10	Lat. Stil.	Religion.	Lat. Stil.	Religion.	Lat. Stil.	Galligr.
10-11	Grafs.	Grafs.	Galligr.	Danf.	Geogr.	Hist.
11-12	Math.	Danf.	Tydsf.	Grafs.	Grafs.	Latin.
12-1	Latin.	Latin.	Latin.	Latin.	Latin.	Grafs.
1-2	Galligr.		Geogr.	Hist.		Math.

II Classe.

Tid.	Mandag.	Tirsdag.	Onsdag.	Torsdag.	Fredag.	Lørdag.
8-9	Math.	Latin.	Frans.	Latin.	Frans.	Math.
9-10	Dansk.	Lat. Stil.	Galligr.	Math.	Dansk.	Geogr.
10-11	Hydſt.	Hist.	Dansk.	Geogr.	Lat. Stil.	Galligr.
11-12	Latin.	Galligr.	Math.	Hydſt.	Hist.	Lat. Stil.
12-1	Dansk.	Religion.	Dansk.	Dansk.	Religion	Dansk.
1-2		Hydſt.	Latin.		Latin.	Latin.

I Classe.

8-9	Hist.	Frans.	Hydſt.	Math.	Math.	Geogr.
9-10	Religion.	Geogr.	Hist.	Hydſt.	Hydſt.	Hydſt.
10-11	Dansk.	Dansk.	Math.	Galligr.	Galligr.	Dansk.
11-12	Galligr.	Math.	Dansk.	Dansk.	Frans.	Religion.
12-1	Hydſt.	Hydſt.	Hydſt.	Hydſt.	Dansk.	Dansk.
1-2		Dansk.				

Efter saamange og betydelige Lærerskifter, som vare indtrufne i Begyndelsen og Midten af den Tid, som disse Efterretninger omfatte, haabede og ønskede man at Resten af Skoleaaret vilde hengaae uden Forandringer i Skolens Lærerpersonale. Men under 3 April d. K. blev hidtilværende Overlærer Nissen allernaadigst beskikket til Rector for Horsens Lærde Skole og afreiste strax derefter til sin Bestemmelse. Frederiksborg Lærde Skole led et stort Tab ved hans Bortgang, og ffjendt det for vor nærmeste Kreds er bekjendt, hvorledes denne Mandes sjeldne Dygtighed og Midkærhed gjorde ham i enhver Henseende værdig til det høiere Embede, hvortil hans Majestæts Maade har kaldet ham, gribet jeg dog med Glæde denne Leilighed til at bevidne offentligt, hvorledes jeg med Taknemmelighed paaskjænner hvad Frederiksborg Skole og jeg som dens Bestyrer skylder ham, i det jeg ønsker ham Held og Lykke og Besignelse i hans nye Embede, og udtaler Overbeviisningen om at det vil lykkes

hans Energi og pædagogiske Dygtighed at løse sin ikke lette Opgave. — Da det efter hans Bortgang ikke var muligt at besørge alle hans Fag læste med de Lærerkraæfter, som Skolen var i Besiddelse af, blev Underviisningen i Latin i 5te og 4de Cl. i Overensstemmelse med Directionens Skrivelse af 14 April overdraget til min Sen, Philol. Stud. Edvard Flemmer, dimitteret herfra 1842; og i Græss i 3die Cl. til Herr Reinhard, saalønge indtil en nye Overlærer funde blive beskifket. Om dennes Udnævnelse og Tiden naar han kan tiltræde, vides endnu Intet, og som Folge deraf vedvarer dette Arrangement indtil Videre.

Af Skolens øldre Lærere blev hidtilværende constitueret Lærer Cand. Theol. Langhoff under 17 Oct. f. A. udnævnt til Adjunkt; og under 28 Juni f. A. havde Kongen den Raade at udnævne mig til Professor med Rang i 5te Classe Nr. 8.

Disciplene.

Disciplenes Antal var ved Slutningen af forrige Skoleaar 64, af hvilke 3 dimitteredes, nemlig Peter Carl Christian Neergaard, Christian Vilhelm Winslow og Ludvig Henrik Prosch. Disse bestode Gramen Artium med følgende Charakterer.

	Danf Estil.	Gatin. Estil.	Gatin Estil.	Graff. brusf.	Ser vicio.	Meli graphi.	Geo Historie.	Kritif metri.	Geo Syst.	Geogr amet.	Syst
Reergard	Land.	L. p. e.	Laud.	Laud.	Laud.	H. ill.	H. ill.	L. p. e.	L. p. e.	L. p. e.	Laud.
Ristensw	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	H. ill.	H. ill.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.
Wroßch .	Laud.	H. ill.	H. ill.	H. ill.	N. cont.	H. ill.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	H. ill.

Bed det nye Skoleaars Begyndelse eller i Aaret Leb
 udmeldtes 7 Disciple, deriblandt 1 Ustuderende for at sættes i
 Handelslære, 1 efter lange forud truffen venstabelig Aftale
 med hans Fader paa Grund af hans Alder for at dimitteres
 privat, 3 for at forlade Studeringerne (deraf to paa Grund
 af Ulyst til Studeringer, og een af oeconomiske Hensyn), og
 endelig 2 paa Grund af Forældrenes Flotning. 14 nye Disciple
 vare anmeldte, af hvilke dog 4 afmeldtes eller udebleve; de øvrige
 10 optoges. Frequentisen har i den største Deel af Skoleaaret
 været 67; og er for Tiden 61. Hvilke der af disse kunne
 dimitteres, kan først bestemmes efter Hovedexamens Slutning.
 Som bekjendt, skal Indmeldelse om Dimittender ske i de første
 Dage af August Maaned, hvormod Dimissionen selv efter den
 hidtil bestaaende Indretning ikke finder Sted før i de sidste
 Dage af September, og det er saalangt fra, at en Discipel
 bliver dimitteret fordi han er blevet indmeldt, at man tvært-
 imod har mange Exempler haade ved denne og andre Skoler,
 at Udfaldet af Hovedexamnen i September, som hidtil Dimit-
 tenderne i Regelen havde maattet underkastet sig, har bevirket
 at man for En eller Ander tog Indmeldelsen tilbage. Men
 Gramen Artium ved Reformens definitive Indførelse i alle
 Skoler henlagges til disse og som Folge deraf den foreløbige
 Indmeldelse falder bort, og den lange paatænkte og forberedede
 Forandring indføres af Universitetets Semestre, ifolge hvilken
 Universitätsaaret vil begynde med 1ste September, bliver det
 en Selvfølge at Dimissionsproverne (eller Gramen Artium)
 sættes i Forbindelse med Skolernes Hovedexamnen i Juli, og
 Skolernes Sommerferie i August Maaned kan da være en
 passelig Mellemtid for Dimittenderne, der nu definitivt ere
 udsondrede af Skolen, til at arrangere deres Overgang til
 Universitetet. Under de nærværende Omstændigheder er Tiden
 mellem Indmeldelsen og Dimissionen vistnok blevet betragtet
 og anvendt meget forskelligt paa forskellige Steder. Her har

man i Regelen fritaget dem for at mede paa Skolen, i det man antog, at naar de havde 2 Maaneder hele og udeelte til deres egen Disposition, vilde de, dersom de anvendte denne Tid tilborligt, vinde betydeligt i Sikkerhed og Modenhed, og at det, dersom det ved Hovedexamen skulde vise sig, at den ikke var anvendt tilborligt, var det sikkreste Beviis paa at de vare umodne til den academiske Frihed og at Skolen havde al Grund til at nægte dem Timission. Erfaringen viste ogsaa at vi, med meget faae Undtagelser, ikke havde gjort Uret i at vise vores Dimittender denne Tillid. Imidlertid medførte dog denne Foranstaltung den Ubequemmelighed, at Dimittenderne kun en ganske kort Tid kom til at deelstuge med Claessens øvrige Disciple i Repetitionen af det sidste Mars Pensum, der især faldt i disse Maaneder, og at dette Savn ikke ganske kunde haves ved samtlige Læreres Beredvillighed til at hjælpe dem privatim uden Godtgjørelse med hvad de ikke kunde komme ud af ved egne Kræfter. Ifølge den nærværende Mellemtilstand, da Skolernes Hovedexamen er endt i Juli, og Repetitionen af Laretets Pensum som Følge deraf vil begynde tidligere, men Examen Artium dog ikke holdes før i October, opnaaes for Dimittenderne det Gode, at de kunne deelstuge med den øvrige Classe i hele Repetitionen af det sidste Mars Pensum, og derefter beholde 2 Maaneder tilbage til deels at repetere det foregaaende Mars Pensum (man vil erindre at øverste Classe er toaarig), deels at orientere og samle sig og give det Hele den sidste Politur; og det er saalangt fra at jeg anseer dette for et Onde eller finder nogen Betenkelsighed ved denne Mellemtid, i hvilken Dimittenderne uden at være dimitterede og uden at være gaaede over til Universitetet og underkastede dets Love, dog for storste Delen eller ganske ere løst af Skolens Baand, (thi at de ikke kunne deelstuge i nogensomhelst Deel af Underviisningen i det nye Skoleaars 1ste Maaned, folger af sig selv), at jeg endog ret gjerne, naar denne Mellemtilstand forhaabentlig snart ophører

og Universitetet indserer den Forandring af sine Semestre, hvis Hensigtsmæssighed alle Sagkyndige synes at erkjende, vilde onskønt at Skolerne maatte holde deres Hovedexamen og Dimissionsexamen Noget tidligere, f. Ex. i Slutningen af Juni eller Begyndelsen af Juli, saa at Mellemrummet mellem Dimissionen og Universitetslivet altsigvel blev et Par Maaneder. Deels er nemlig Juli Maaned med sine lange hede Dage nok saa vel skifket til Skoleferie som August Maaned, deels, og dette er det Væsentligste, er Overgangen fra Skolelivet til Universitetslivet et saa markeligt Vendepunkt i et ungts Menneskes Liv, at man, om han end er færdig med Skoleforbindelsen og trostig med sin Charaktereseddil i Lommen kan lægge Bogerne paa Gylden saalænge, blot at han veed hvor han skal finde dem igjen og ikke har glemt hvorledes han skal læse i dem naar Universitetslivets gyldne Morgenstund oprinder for ham, dog nok kan undre ham et Par Maaneder til reent menneskeligt at orientere sig og samle sig *) og berede sig til Springet over den Kloft, der altid maa blive mellem Skole- og Universitetsliv. Denne Kloft har hidtil for mangen En været en gabende Afgrund, og Springet derover har kostet ham knuste Lemmer: har man jaget og anstrengt en ødel Hest i en heel Time, og vil udea Pusterm tvinge den over et Led eller en bred Groft, saa brakker baade den og Nytteten Halsen; sik den et Tiebliks Tid til at smuse til Skranken og maale dens Hoide og Brede, vilde de begge komme i god Behold over paa den anden Side. Men det er meget anderledes med Mennesket?

Vel har jeg engang seet en Skolebestyrer i et Program at undfylde det maadelige Udfald af Examen Artium for sine

*) Eller, naar endelig galt skal være, til at rase. Dette er en Sygdom, der maa gjennemgaes af de fleste Mennesker ligesom andre Børnesygdomme. De som ikke have haft den i deres Skolegang, faae den for det næste i Rusaret, men da bliver den ofte farlig.

Dimittender dermed, at Skolen maatte slippe dem en Maaned eller loengere for de bleve stedede til Prove i Kjøbenhavn, for at de kunde gjøre Reisen med Skibslæilighed, hvoraf da Folgen blev at de tabte en Stump af deres Kundskaber paa Reisen til Sostaden, hvor Skibslæiligheden var at finde, en Ditto under deres Sogen om Leilighed, en Ditto under Soreisen (maaske især hvis de led af Sesyge!), og hele Resten under Opholdet i Kjøbenhavn inden Grammen Artium. Derefter at slutte var det jo rigtignok det Bedste om Dimittenderne kunde gaae i Skole den 30 Sept., og begynde at høre Forelesninger ved Universitetet den 1 October. Men jeg maa tilstaae, at en Modenhed, der sad saa lost, vilde jeg ikke sætte stor Priis paa; durabelt Arbeide bor være Formaalet ikke blot for Ligkiste- smedkeres Bestræbelser, der faldbyde deres Varer i Addresseavisen; men ogsaa for Skolemændenes Arbeide; kan det ikke taale at udsættes for Luftens og Solens og Livets Paavirkning i et Par Maaneder, saa ber det kasseres af Lauget, og de der hidtil have haft Bevilling til at arbeide som Mestere, stempler som „Fussekere og Bonhæser.“

Skolens 64 Disciple sidde for Tiden i Glasserne saaledes som folger (Fædrenes Navne og Stilling tilfoies i Parenthes).

VI Classe.

- 1) Peter Andreas Landrup (Kbmnd. Landrup paa Hirschholm).
- 2) Soren Jorgen Theodor Hald (Snedkermester Hald i Hillerød).
- 3) Carl Ferdinand Boesen (Instrumentmager Boesen i Helsingør).
- 4) Johannes Helms (Pastor Helms i Eshonderup).
- 5) Emil Lauritz Frederik Koch (Skolelærer og Klokker Koch i Helsingør).
- 6) Caspar Martin Kopp (Pastor Kopp i Frederiksund).
- 7) Frederik Vilhelm Jacobsen (Afdode Justitsraad Jacobsen i Kbhvn.)

- 8) Henning Peter Frederik Hansen (Landmaaler Hansen paa Næsferod).
- 9) Peter Vilhelm Zopp (Handelsbogholder Zopp i Helsingør).
- 10) Holger Christian Frederik Neergaard (Provst Neergaard i Hillerød).
- 11) Niels Thorbjørn Knudsen (Proprietair Knudsen paa Næsminderup ved Kallundborg).
- 12) Christian Frederik Emil Claudi (Toldkasserer Claudi i Stege paa Møen).

V Classe.

- 1) Frederik Ju. ins Jørgensen (Uhrmager Jørgensen i Hillerød).
- 2) Martin Carl Vilhelm Christensen (afdøde Postmester Christensen i Frederiksund).
- 3) Harald Georg Frants Evertsen (Kammeraad Evertsen i Hillerød).
- 4) Carl Frederik Bentzon (Justitsraad Bentzon i Hillerød).
- 5) Theodor Johan Magaard (Munrmester Capt. Magaard i Kbh.).
- 6) Georg Hermann Julius Ulrich (Forstraad Ulrich paa Christianshøi ved Farum).
- 7) Anton Neergaard (Broder til Nr. 10 i VI El.).
- 8) Andreas Christian Liebst (Skolelærer Liebst i Blidstrup).
- 9) Carl Christian Emil Clemmer (Skolens Rector).
- 10) Frederik Sigfried Muhle (Pleiefader Bogtrykker Bianco Luno i Kbh.).
- 11) Hans Peter Christian Bentzen (Provst Bentzen i Næsminderød).
- 12) Johan Lorenz Lassen (Forpagter Lassen paa Svanholm).
- 13) Holger Ludvig Ørlik (Provst Ørlik i Tølfjord).

IV Classe.

- 1) Ove Sehestedt-Juul (Kammerherre Sehestedt-Juul til Rauneholt i Fyren).

- 2) Hans Schack Rudolf Knuth (Mintmand Grev Knuth i Frederiksborg).
- 3) Christian Ludvig Holten Paulsen (afdøde Justitsraad Paulsen i Hillerød).
- 4) Frederik Vilhelm Emil Clausen (Krudtfabriqueur Clausen paa Dønse).
- 5) Ove Ludvig Møller (Stedfader Billedhugger Zahn i Hillerød).
- 6) Otto Peter Erasmus Møller (Broder til Nr. 5).
- 7) Søren Lemvigh Brøndum (afdøde Birkedommer Brøndum i Hjorlunde).
- 8) August Vilhelm Staffeldt (Kammerjunker Staffeldt i Herlev).
- 9) Lars Larsen Bentzon (Broder til Nr. 4 i V El.).
- 10) Frederik Henrik Stückenberg (Størstensfeier Stückenberg i Helsingør).

III Classe.

- 1) Peder Andreas Ingerslev (Pastor Ingerslev i Kongsted).
- 2) Jens Theodor Kragh (afdøde Skromand Kragh i Bagværd).
- 3) Jørgen Christian Fenger Ulrik (Broder til Nr. 13 i V El.).
- 4) Leonard David Sommer (Provst Sommer i Ejereby).
- 5) Jacob Larsen (Sadelmager Larsen i Hillerød).
- 6) Michael Frederik Liebenberg Bentzon (Broder til Nr. 4 i V El. og Nr. 9 i IV El.).
- 7) Nicolai Reimer Nomb (Clarmester Nomb i Hillerød.)
- 8) Frederik Vilhelm Abben (Sommermester Abben i Hillerød).
- 9) Ludvig Janus Carl Adolf Evertsen (Broder til Nr. 3 i V El.).
- 10) Frederik August Grandjean (Schmand Grandjean i Hillerød).

II Classe.

- 1) Julius Niedewaldt (Forstraad Niedewaldt paa Jagterspriis).

- 2) Joachim Sigismund Ditlev Knuth (Broder til Nr. 2 i IV Cl.).
- 3) Poul Henrik Heegaard (Kbmand Heegaard i Slangerup).
- 4) Christian Henrik Axel Evertsen (Broder til Nr. 3 i V og Nr 9 i III Cl.).
- 5) Martin Ferdinand Wulff (Skovfoged Wulff ved Hillerød).
- 6) Andreas Michael Andreessen (Stedfader Apotheker Hasselriis i Hillerød).
- 7) Meno Adolf Georg Haas (Mægler Haas i Kbh.).

I Classe.

- 1) Frederik Ernst Vilhelm Paulsen (Broder til Nr. 3 i IV Cl.).
- 2) Lauritz Ernst Clausen (Proprietair Clausen i Kollersød).
- 3) Reinhold Christian Weizmann (Secretair Weizmann i Frederslev).
- 4) August Ferdinand Petersen (Kjøbmand Petersen i Hillerød).
- 5) Carl Christian Jacob Ulsted (Procurator Ulsted i Assminderød).
- 6) Jens Dorph Søeborg (Skolelærer Seeborg i Hammersholt).
- 7) Ludvig Edvard Emil Ulrich (Broder til Nr. 6 i V Cl.).
- 8) Erik Rasmussen (Stedfader Major Hertel ved Hillerød).
- 9) Christian Peter Theodor Schougaard (afdøde Capt. Schougaard i Kbh.).
- 10) Jens Johan Brøndum (Broder til Nr. 7 i IV Cl.).
- 11) Christian Frederik Evertsen (Broder til Nr. 3 i V, 9 i III og 4 i II Cl.).
- 12) Jess Heinrich Theodor Weber (Districtschirurg Weber paa Hirschholm).

Stipendier og Gratistpladser.

Stipendiefondet har siden 11te Decbr. 1843 andraget 5650 Kbdlr. Af Renterne heraf, 226 Kbdlr., er i Alt bevilget

Stipendier til et Belob af 220 Rbdlr.; nemlig Joh. Helms, C. L. F. Koch, F. B. Jacobsen og M. C. B. Christensen hver en Portion paa 35 Rbdlr., og H. P. F. Hansen, P. B. Topp, F. J. Jørgensen og D. L. Møller hver en Portion paa 20 Rbdlr., Alt at opplægge til deres Dimission. Fri Undervisning bevilgedes endvidere 18 Disciple, saa at altsaa Gratistipladsernes Antal endnu i Åar har været 26 i Alt*): P. L. Landrup, S. J. Th. Hald, C. F. Boesen, C. M. Kopp, H. Chr. F. Neergaard, Chr. F. G. Claudi, G. H. J. Ulrich, A. Neergaard, C. Chr. E. Flemmer, Chr. L. H. Paulsen, F. H. Stuckenberg, P. N. Ingerslev, J. Th. Kragh, L. D. Sommer, J. Larsen, N. R. Nomb, F. A. Frandsen, og M. F. Wulff. 3 Disciple mistede forhen bevilgede Beneficia paa Grund af Uslid, og 1, C. F. Boesen, fik ikke Stipendium dette Åar som de forrige, ikke paa Grund af Uslid, men fordi han ved at faae Stipendier tidligere end i Almindelighed kan stee, havde et større Oplag end Dimittenderne her fra Skolen i Forhold til Stipendiefondets Indtegter kunne antages at ville have i Fremtiden. For Siden have følgende Disciple Stipendieoplag indestaende i Skolekassen til følgende Belob: S. J. Th. Hald 150 Rbdlr., C. F. Boesen 185 Rbdlr., Joh. Helms 110 Rbdlr. C. L. F. Koch 70 Rbdlr., F. B. Jacobsen 55 Rbdlr., H. P. Hansen 20 Rbdlr., P. B. Topp 20 Rbdlr., F. J. Jørgensen 60 Rbdlr., M. C. B. Christensen 105 Rbdlr., D. L. Møller 40 Rbdlr., eller tilsammen 815 Rbdlr.

Bibliotheket.

Dette udgjorde ifølge forrige Åars Skoleefterretninger circa 4580 Bind og Hester. Siden er det forøget paa fød-

*): Men fra næste Skoleaars Begyndelse skal det efter Directionens Bestemmelse indskrænkes til 20.

vanlig Maade, deels ved Forsendelser fra Directioner og Gaver af Private, deels ved Indkøb saavel for den normerede Sum 220 Rbd., som for Disciplenes Bidrag til Morskaabsbibliotheket, der for dette Åar har andraget 63 Rbd. For at lette Brugen af Bibliotheket aftrykkes herved efterstaende Tillæg til den i 1843 udgivne Realcatalog, hvilket Tillæg indeholder samtlige siden tilkomne Skrifter.

I. Encyclopædi.

- Ersch u. Gruber, allgemeine Encyclopädie, I, 38—42; II, 22—24;
III, 18—20. Leipzig 1844—46.
Messercataloger for 1843—46, 8 Hefter.
Bidenstabenes Selfabs Skrifter, 9 Bind med 2 Hefter Kobbere, Kbh
1835—45.
Bidenstabenes Selfabs Forhandlinger, Kbh. 1842—46, 5 Hefter.

II. Philosophi.

- Vensemann, Wer gehört zu den gebildeten Ständen, Göslin 1845.
Biedermann, das Nützlichkeitsprincip, Bonn 1844.
Bjering, om den mathematiske Uderwißning, Aalborg 1843.
Bone, über den deutschen u. philos. Unterricht, Köln 1844.
Fabian, die Ruthardsche Methode, Lyk 1845.
Flemmer, om samlet Skoletid, Kbh. 1844.
Francke, das Princip der Erziehung, Torgau 1845.
Fühlrott, der naturgeschichtliche Unterricht, Elbersfeld 1844.
Gotthold, über den Schulunterricht in Gesprächsform, Kønigsberg 1844.
Güßlaff, über den mathematischen Unterricht, Marienwerder 1844.
Hagelüken, die Bildung d. Herzens, Köln 1844.
Hamann, das Abiturientenprüfungereglement von 1834, Gumbinnen
1845.
Hintzpeter, de interpret. N. Test. in superioribns Gymnas. ordinibus, Bielefeld 1841.
Klüß, über die Ausbildung jugendlicher Phantasie, Neu Stettin 1844.
Krause, die Menschheit als ein organisches Ganze, Neu Ruppin 1845.
Meyer, über den naturgeschichtlichen Unterricht, Liegnitz 1844.
N. L. Nissen, om samlet Skoletid, Kbh. 1843.

- Navn, det lærde Skoleværens Reorganisation, København 1843.
 Scharling, Tale ved Immatrikulationen, Kbh. 1843.
 Schmidt, der klassische Sprachunterricht, Wittenberg 1844.
 Schober, die göttliche u. die menschliche Pädagogik, Glaß 1845.
 Schreiter, über den Religionsunterricht Neudzburg 1844.
 Spiller, zur Organisation des Schulwesens, Posen 1845.
 Stieve, die Rutharsche Methode, Münster 1844
 Trojel, om den Orden hvori Spræg her lares, Kbh. 1843.
 Waldmann, die Verantwortlichkeit der Schule, Heiligenstadt 1845.
 Weierstraß, die soziale Methode, Deutsch Crone 1845.
 Wicher, über den mathematischen Unterricht, Lauban 1845.
 Ziemann, die Einheit des Unterrichts, Halle 1844.
-

- Hartung, über Faust, Schleusingen 1844.
 Nötscher, über Byrens Manfred, Bromberg 1844.
-

- Anton, de loco quodam philosophiae Herbartianæ, Gorlichi 1844.
 Hagen, om Egtekabet, Kbh. 1845.
 Hegel, Encyclopädie d. philos. Wissenschaften, Berlin 1843—45,
 3 Vde.
 Scharling, Tale den 21 Sept. 1843, Kbh.
 Stilling, om den moderne Atheisme, Kbh. 1844.

III. Mathematik.

- Arndt, de fractionibus continuis, Sundiæ 1845.
 Bjerring, de cubo duplicando, Haun. 1844.
 Boner, trigonometrische Aufgaben, Münster 1845.
 Brandis, Auflösung d. numerischen Gleichungen, Altona 1845.
 Brehmer, über höhere geometrische Reihen, Putbus 1844.
 Fisch, die regelmäßigen Körper, Arnshærg 1845.
 Hüberdt, über die Wahrscheinlichkeitsrechnung, Berlin 1845.
 Ivachimothal, über die Integrabilität, Berlin 1844.
 Junghann, die Potenzialfunctionen, Luckau 1844.
 Koppe, Beiträge zur Elementarmathematik, Coest 1845.
 Kramer, die Fourier'schen u. Gauß'schen Reihen, Nordhausen 1845.
 Ley, die Aufgaben des Apollonius von den bestimmten Schnitte, Köln
 1845.

- Lilienthal, trigonometrische Aufgaben, Braunsberg 1845.
 Lüke, eine mathematische Aufgabe, Culm 1845.
 Matthai über Kettenbrüche, Liegnitz 1844.
 Mensing, die symbolische Geometrie, Erfurt 1845.
 Müller, über proportionale Kreispotenzen, Berlin 1844.
 Putiatyki, eine mathematische Aufgabe, Lissa 1845.
 Rumpf, stereometrische Aufgaben, Goesfeld 1845.
 Schellbach, mechanische u. mathematische Probleme, Berlin 1845.
 Schoenemann, über die höheren Congruenzen, Brandenburg 1844.
 Steen, de infinito mathematico, Haun. 1845.

IV. Naturvidenskaber.

- Baumgardt, die Flora d. Insel Rügen, Putbus 1845.
 Bernhardt, Magia naturalis von J. B. Porta, Wittenberg 1845.
 Bjerling, Lærebog i Mechanik, Kbh. 1844.
 Elfermann, die Electritätsvertheilung in galvanischen Säulen, Saarbrücken 1844.
 Elsner, die empirische Naturforschung, u. die Naturphilosophie, Breslau 1845.
 Gent, die Brechung d. Lichtstrahlen im Prismen, Liegnitz 1845.
 Hahnleider, die Intensität der magnetischen Erdkraft, Meseritz 1844.
 Hankel, die Magnetisirung von Stahlnadeln, Halle 1845.
 Krzyher, naturhistovist Tidskrift, 4de B., Kbh. 1843.
 — , — , ny Række, 1ste B., Kbh. 1846.
 König, das leibliche Leben d. Menschen, Natibor 1844.
 Leyde, die Constitution organischer Verbindungen, Berlin 1845.
 Loew, Dipterologische Beiträge, Posen 1845.
 Matthai, die specifische u. die latente Wärme, Liegnitz 1845.
 Schouw og Eschricht, Afsbildninger af Dyr og Planter, 11te og 12te Hefte, Kbh. 1844.
 Steenstrup, Om Hermaphroditismen, Kbh. 1845.
 Ulydolph, die Theorie des Sehens, Olgan 1845.
 A. S. Ørsted, de freto Öresund, Haun. 1844.

V. Geographi.

- Mleinke, Gebirgsbau d. Insel Java, Prenglow 1844.
 Ulert, Geographie d. Griechen u. Römer, Weimar 1816—43, 5 Bde.
-

Budgettet for 1844, 1845, 1846, 3 Bind, Kbh.

Finantsregnskab for 1842, 1843, 1844.

Den nye Matrikul, Kbh. 1844.

VI. Historie.

VI. A. Almindelig Historie.

Memoiren der Herzogin von Abrantes, Leipzig 1831—38, 25 Bde.

Beckers Verdenshistorie ved Klüse, ny Udg., 8de—13de B., Kbh.
1844—46.

Challamel, *les Français sous la Revolution, à Paris* 1845.

Gefstein, *Chronicon Montis Sereni*, Halle 1846.

Heeren u. Ulfert, *Geschichte d. europäischen Staaten, Fortsetzung*,
2 Bde.

Königfeldt, *Prøver af en Lærebog i Historie*, Kbh. 1845.

Raumer, *Geschichte Europas*, 7ter B., Leipzig 1843.

Thiers, *Histoire de la Revolution française, à Paris* 1845—46, 10
vols avec un atlas, des vignettes et portraits.

— — du Consulat et de l'Empire, à Paris 1845—46, 10
vols avec un atlas, des vignettes et portraits.

Beeskow, *de sedibus Cheruscorum*, Berlin 1845.

Brechner, *det jediste Volk i den persiske Periode*, Kbh. 1845.

Dederich, *Druſus in Untergermanien*, Emmerich 1844.

Ditki, *das Augustinerkloster in Nöſſel*, Königsberg 1845.

Ewenich, *die Ereignisse in Italien seit dem Untergange d. weströmischen
Reiches*, Düren 1844.

Habler, *das Städtewesen im Mittelalter*, Oppeln 1844.

Herrig, *Essay on Merlin the magician*, Elbersfeld 1845.

Hüppé, *Geschichte der deutschen Nationalliteratur*, Goesfeld 1844.

Kastner, *Schlesiens Sagen*, Neisse 1845.

Klöden, *der Kaufmann während des Mittelalters*, Berlin 1844.

— *Geschichte des Überhandels*, 1845.

Klopisch, *das Geschlecht von Schönaich*, Glogau 1844—45, 2 Heften.

Kuhn, *zur Geschichte d. indogermanischen Völker*, Berlin 1845.

Lembke, *om Stænderne i Middelalderen*, Kbh. 1845.

— *om Europas Folkestammer*, Kbh. 1845.

Möller, *zur Geschichte d. Völkerwanderung*, Königsberg 1845.

- Moser, die germanische Welt im Vergleich zur romanischen, Gorau 1845.
 Niise, Archiv f. Historie og Geographi, Kbh. 1820—41, 86 Bind.
 Sause, über Gleemanns Schulschriften, Guben 1845.
 Schirlich, die deutschen Wassernamen, Stargard 1844.
 Schneemann, de rebus Trevericis, Trier 1841.
 Schneider, über die Schlosshauptleute, Tilsit 1844.
 Täglichsbech, zur Geschichte des Turnwesens, Brandenburg 1845.
 Thrlige, de bremiske Erkebisopper, Kbh. 1845.
 Bettler, die Kirchenverbesserung im Niederlande, Luckau 1845.
 Wichtert, Culturgeschichte Hispaniens, Königsberg 1845.
 Wiedemann, die Verdienste d. preussischen Königshauses um Kunst u. Wissenschaft, Görlich 1845.
 Wyttensbach, zur Geschichte von Trier, 1845.
-

- Anton, das Gymnasium zu Görlich, 1844—45, 3 Heften.
 Art, — — zu Kreuznach, 1844.
 Bade, — — zu Paderborn, 1845.
 Bencke, — — zu Elbing, 1845.
 Billroths, Jubelfeier 1845, Greifswalde.
 Blume, die Mitteracademie zu Brandenburg, 1844.
 Brüggemann, das Gymnasium zu Conitz, 1845.
 Gasius, — — zu Lissa, 1844.
 Daniel u. Niemeyer, das Pädagogium zu Halle, 1845.
 Danneil, das Gymnasium zu Salzwedel, 1844, 1845, 2 Heften.
 Eichhoff, das Gymnasium zu Elberfeld, 1844.
 Freese, — — Stargard, 1845.
 Glasewald, Saera sacerularia Gymn. Sedinensis, 1841.
 — , das Gymnasium zu Greifswald, 1844, 4.
 Hanau, die Unterrichtsanstalten bei Züllighau, 1845.
 Hann, das Gymnasium zu Mühlhausen, 1844.
 Held, — — Schweidnitz, 1844, 1845, 2 Hester.
 Höß, — — Kölln, 1844.
 Immanuel, — — Minden, 1844.
 Rapp, — — Hamm, 1844.
 Raßey, — — Münsterfels 1844.
 Kirchner, Saera natalitiae Scholæ Portensis, 1841.
 Krühl, das Gymnasium zu Leobschütz, 1845.
 Kunisch, das Friederichsgymnasium zu Breslau, 1845.

Linge, das Gymnasium zu Hirschberg,	1844.
Malkowski, das Progymnasium zu Deutsch Grene,	1844.
Matthisson, das Gymnasium zu Brieg,	1844.
Paße, das Archigymnasium zu Cest.	1844.
Par, das Gymnasium zu Magdeburg,	1845.
Prabucki, — — — Posen,	1844.
Richter, — — — Culm,	1844.
Nöder, — — — Neu Stettin,	1845.
Schöler, — — — Erfurt,	1844.
Schoen, — — — Nachen 1844, 45, 2 Heslen.	
Schoenborn, — — — St. Maria in Breslau 1844.	
Schwarz, — — — Lauban,	1844.
Thiersch, — — — Dortmund,	1844.
Wick, — — — Merseburg,	1844,
Willberg, — — — Essen,	1845.
Wissowa, das katholische Gymnasium zu Breslau,	1845.

VI B. Fædrelandets Historie.

- Aktstykke til Danmarks Historie, Odense 1841—45, 2 Bind 4.
 Køldervæg Rosenvinge, Udtog af gamle danske Domme &c. 1842—45,
 3 Bind 4.
 Dansk Magazin, 3de Næffe, &c. 1843—46, 2 Bind.
 Æslendinga Sögur, &c. 1843, 1ste B.
 Historiske Fortællinger om Æslenderne, 4de B. &c. 1844.
 Grønlands historiske Mindesmærker. &c. 1845, 3de B.

Barthelin og Stilling, om Borgerdysselen, i Kbh. 1844.

Bendtsen Program fra Ribe, 1845.

Blache og Reginb, Program fra Narhus, 1843, 44, 45.

Bloch, Røeskilde Domskoles Historie, 2det og 3de Hefte, 1844.

Behr, Program fra det v. Westenste Institut, 1844.

— — — Renne, 1844.

Borgen — — Metropolitanstolen, 1844—45.

Eggers Geschichte des Altonaischen Gymnasiums, 1844.

Gramen Artium ved Abb. Universitet, 1843, 44, 45.

2den Examen ved Kbh. Universitet 1843, 44.

Lectionscataloger ved Kbh. Universitet, 1844—46.

Gronlund, Program fra Kolding, 1843,

Hammerich, — Vorgerdydskolen paa Christianshavn, 1844, 45.

Henrichsen,	Program fra Odense 1844.
Ingerslev,	Kolbing 1844, 45.
Johansen,	Bessestad 1843, 44, 45.
Lange,	Vordingborg 1843.
Lucht,	Kiel, 1845.
Müllerß,	Horsens, 1843.
Nielsen,	Realskolen i Marhuis, 1844, 45.
Olsen,	Viborg 1845.
Rosendahl,	Mykobing, 1843, 44, 45.
Scheel, om Universitetets Stipendier, 1844.	
Sartorph, Program fra Odense, 1843.	
Storm,	Horsens, 1845.
Tauber,	Malborg, 1844.
Thorup og Hansen, Program fra Ribe, 1843.	
Thorssen,	Nanders, 1844, 1845.
Trede,	Ploen, 1844.
Whitte,	Nenne, 1845.

Allen, de Christiano II exsule. Haun. 1844.

Bendz, Breve til D. Worm, 1844.

Historisk Tidsskrift, 5te og 6te Bind. Kbh. 1844—45.

Annaler for nordisk Oldkyndighed, 5te Bd. Kbh. 1845.

Schütt, von den Wölfungen u. Giufungen. Husum 1845.

Thorup og Adler, om Byen Ribe, 9de Hefte.

VII. Theologi.

Faber, Psalterium Davidis, Parisiis 1509.

Friedländer, die hebr. Nomina. Stettin 1845.

Mühlberg, Hiphil. u. Hithpael, Mühlhausen 1845.

Christian d. IV Bibel, Kbhvn. 1633.

Burchard, Kirchengeschichte d. 6 ersten Jahrhunderte. Heiligenstadt 1844.

Crusius, de notione της βασιλειας του Θεον. Magdeburg 1844.

Deinhardt, Pantheismus u. Deismus. Bromberg 1845.

Francke, von der Strauss'schen Ansicht vom Christenthume. Flensburg 1845.

Gad, Annales Paulini. Haun. 1845.

Glaesewald, die Echtheit des 2ten Briefes Petri. Greifswald 1844—45, 2 Heften.

- Grieben, de primordiis ecclesiae Britannicæ, Göslin 1844.
 Hagerup, de catechumenis ecclesiae Africanae, Haun. 1844.
 Scharling, om Ebionitismen, Haun. 1844.
 — de fide Evang. Joh. Haun. 1844.
 Schwubbe, de gentium cognitione dei, Paderborn 1844.
 Teetzmann, de Baptismo, Magdeburg 1844.

VIII. Jurisprudens.

- Fønningen om de latinfe Skoler, den 11 Mai 1775.
 — om Gramen Artium og andre Gramina den 11 Mai 1775.
 Bornemann, om Retsordenens Natur og Væsen, Kbh. 1845.
 Algreen Ussing, de abrogatione juris, Haun. 1843.

IX. Medicin.

- Brieka, om Ansamlinger af Bus, Kbh. 1844.
 Eschrift, de uvisfaarlige og vilfaarlige Livslytringer, Kbh. 1845.
 Hassing, de Syphilide, Haun. 1845.
 Lehmann, de humore oculi humani, Haun. 1845.
 Reumert, de auscultatione obstetricia, Haun. 1845.
 Weiss, de tenotomia, Haun, 1844.

X. Skjønne Videnskaber.

- Crusenstolpe, Morianen, 8—12 B. Kbh. 1845.
 — Carl Johan, Kbh. 1846, 3 Bind.
 J. L. Heiberg, Samlede Skrifter, Kbh. 1834—41, 9 Bind.
 — Korsveien, Kbh. 1844.
 — To Lidsaldere, Kbh. 1845.
 Mainsford James, Gensbarmen, Kbh. 1843.
 — Charles Tyrrel, Kbh. 1844, 2 B.
 — Damley Kbh. 1844, 3 B.
 — Arabella Stuart, Kbh. 1845, 3 B.
 — Corse de Leon, Kbh. 1845, 3 B.
 — Rosa d'Albret, Kbh. 1846, 2 B.
 Moltke, Moerstabslæsning, 3de Bind, Kbh. 1841.
 Shakespeare Dramatische Werke, oversetzt von Schlegel u. Tieck, Berlin
 1843—44, 12 Vde.
 Thomesen, om Byron, Kbh. 1845.
 Chr. Winther, Fire Noveller, Kbh. 1843.

XI. Græsk og romersk Philologi.

XI. A. Apparata.

- Golding, latinse Synonymer, Nalborg, 1845.
 Freund, Wörterbuch der lat. Sprache, II, 2; III, IV, Leipzig 1844—45.
 Hildebrand, Glossarii Latini Fragmentum, Dortmund 1845.
 Pape, Griechisches Handwörterbuch, Braunschweig 1842—45, 4 Bde.
 H. Stephani, Thesaurus linguae Græce, Parisiis 1841—46, vol. Vtum et Vltum.
-

- Bloch, om Accentuationen, Kbh 1845.
 Blume, Beiträge zur lat. Grammatik, Brandenburg 1845.
 Busse, Kritik der Sprache, Berlin 1844.
 Fabian, de particula Quum, Königsberg 1841.
 Fritsch, de casibus obliquis, Giessen 1845.
 Hiecke, de partibus orationis, Mersburgi 1845.
 Janson, de Græco paulopostfuturo, Rastenburg 1844.
 Kampmann, de In præpositionis usu Plautino, Breslau 1845.
 Kiessling, de enuntiatis hypotheticis, Zeitz 1845.
 Lhardy, de dialecto Herodoti, Berlin 1844.
 Lingnau, de verbalibus Latinis, Braunsberg 1844.
 Losch, de Perfecto et Plusquamperf. Homericō, Rastenburg 1845.
 Lund, de parallelismo syntaxis Græcæ et Latinæ, Haun. 1845.
 Matthiæ, von den Partikeln γε, ἀρα, μέν, δέ, ἦν, Quedlinburg 1845.
 Mende, de infinitivo historico, Brieg 1845.
 Moississtzig, de adjectivis Græcis verbalibus, Conitz 1844.
 Möller, zur Bestimmung des classischen Ausdrucks, Posen 1845.
 Büning, das Lateinische in der deutschen Sprache, Recklinghausen 1845.
 Rost, griechische Grammatik, Göttingen 1841.
 Stern, Symbolæ ad Grammaticam Romanor. poeticam, Hammone
1845.
 Stinner, de Latini sermonis breviloquentia, Oppeln 1845.
 Wiche, græsk Accentlære, Odense 1845.
 Winkler de Græcorum vetere quum lingua tum pronuntiatione,
Breslau 1844.
 Voigt, nugæ Grammaticæ, Halle 1844.
 Zander, de vocabulo ὄνος, Königsberg 1845.
-

- Henrichsen, om Schodographien i de byzantinske Skoler, Kbh. 1843.
 R. D. Müller, Geschichte der griechischen Litteratur, Breslau 1841,
 2 Bde.
 Pfefferkorn, de eloquentia apud Romanos, Königsberg 1814.
 Richter, zur Würdigung d. Aristophanischen Komödie, Berlin 1845.
 Völker, de Cornelio Gallo, Elberfeld, 1844.
-

- W. A. Becker, Gallus, Leipzig 1838, 2 Bde.
 — Charisles, Leipzig 1840, 2 Bde.
 — Handbuch d. römischen Alterthümer, Leipzig 1843—45,
 I; II, 1, nebst 2 Beilagen.
 Voeh, Staatshaushaltung d. Athener, Berlin 1817, 2. Bde mit 1
 Heft Inschriften.
 — Corpus inscriptionum Græc., Berol. 1845, III, I.
 R. F. Hermann, griechische Staatsalterthümer, Heidelberg 1841.
 Keil, Inscriptiones Boeoticæ, Numburgi 1845.
 J. C. H. Kruse, Hellas, Leipzig 1825—27, 3 Bde nebst Atlas.
 Leake, Topographie Athens, Zürich 1844.
 Meier u. Schoemann, der attische Proces, Halle 1824.
 Edm. Müller, Pastensammlung aus 462 No. bestehend, Hamburg 1841.
 R. D. Müller, Handbuch der Archäologie d. Kunst, Breslau 1835.
 — Geschichten hellenischer Stämme, Breslau 1844, 3 Bde.
 (Die Dorier, Orchomenos).
 — Denkmäler d. alten Kunst, Göttingen 1834—46, I;
 II, 1, 2.
 Orellius, Inscriptionum Latinarum collectio, Turici 1828, 2 voll.
 Platner, Bunzen u. A., Beschreibung d. Stadt Rom, Stuttgart
 1829—42, 6 Bde. mit einem Atlas.
 Schoemann, Antiquitates juris publici Græcorum, Gryphisw. 1838.
 Sieglitz, Archäologie d. Baukunst, Weimar 1801, 3 Bde.
 Wachsmuth, hellenische Alterthumskunde, Halle 1846, 2 Bde.
 Walter, Geschichte des römischen Rechts, Bonn 1845—46, 2 Bde.
-

- Anton, de Categoriiis, Görlitz 1814.
 Becker, de Metaliæ finibus, Bonn 1845.
 Bendixen, de primis Atheniensium bibliopolis, Husumi 1844.
 Bornemann, Antiquitates Lanuvinæ, Halle 1845.

- Buch, de Romanæ reip. forma immutata, Minden 1845.
- Buttmann, das Griechenthum u. das jugendliche Alter, Prenzlau 1845
- Dittmann vom röm. u. griech. Kalender, Flensburg 1844.
- Dohrn, über Gato den ältern, Flæhoe 1845.
- Freese, die Gleichheit d. Lakonionischen Bürger, Straßburg 1844.
- Geppert, die altgriechische Bühne, Leipzig 1843.
- Giesebricht, de litterarum studiis ap. Italos medio ævo, Berlin 1845.
- Hagge, über die Lex Servilia repetundarum, Glückstadt 1845.
- Hauch, den albre Verdens religiose Myther, Kbh. 1845.
- Haupt, die Staaten des Alterthums, Königsberg 1845.
- Hudemann, über Magos Schicksale, Schleswig 1845.
- Kallenbach, Geschichtserzählung d. Griechen u. Römer, Quedlinburg 1844.
- Klinkmüller, de Agathocle, Sorau 1844.
- Knebel, de signo eburneo nuper effosso, Duisburg 1811.
- Knochius, Auctorum qui choliambis usi sunt reliquæ, Harford 1844.
- Krofta, die Κῆρυξ bei Homer, Lyck 1844.
- Krahe, das Bewusstsein der Sünde bei d. Griechen u. Römern, Düsseldorf 1844.
- Kraynicki, de populi Romani comitiis, Königsberg 1844.
- Langbehn, über Schullerica u. Schulgramm., Hadersleben 1844.
- Lucas, descriptio Eubœæ, Hirschberg 1845.
- Menn, das römische Strafverfahren gegen Beamte, Düren 1845.
- Merlekr, die Speziotische Dynastie, Königsberg 1844.
- L. Müller, de re militari Romanor. Kiel 1844.
- Nieberding, de fragmentis a Perotto suppositis, Richlinghusii 1845.
- Nitka de Aerope, Königsberg 1844.
- Rehdanz, Vitæ Iphicratidis, Chabriæ, Timothei, Berlin 1814.
- Roeper, Lectiones Abulpharagianæ, Danzig 1844.
- Roma antica & moderna. In Roma 1708, 2 voll.
- Rothmann, Verschule zur griechischen Tragoedie, Torgau 1844.
- Schrader, Etymologica, Stendal 1845.
- Schröder, de præcisiss jurandi formis Græcorum et Romanorum, 1845.
- Theiss, de bello Cyprio, Nordhausen 1844.
- Ussing, de nominibus vasorum Græcorum, Haun. 1844.

Wagner, die griechische Tragvedie, Dresden 1844.
 Weiland, C. Marii VII Cos. Vita, Berlin 1845.
 Werther, die circensischen Spiele d. Römer, Hesford 1844.

XI B. Græske og latinske Forfattere.

- Æschyli et Sophoclis tragœdiæ et fragmenta. Ed. Ahrens, Parisiis 1842.
 Noeggerath, de Æschyli Supplicibus, Arnsberg 1844.
 Lenhof, Annott. ad Æschyli Choeph. Parodum, Neu Ruppin 1841.
 Agathonis fragmenta, ed. Kayser, Sorau 1845.
 Andocides, übersetzt von A. G. Becker, Quedlinburg 1832.
 Antiphon, ed Maetzner, Berolini 1838.
 Merfel, über Apollonius Rhodius, Magdeburg 1844.
 Dominicus, de Appiano rerum Rom. scriptore Græco, Coblenz 1841.
 Hanau, de Aristophanis ampulla versuum corruptrice, Züllichau 1844.
 Hense, de Euripidis persona ap. Aristophanem, Halberstadt 1845.
 Otto, de Aristoph. Nubium consilio, Neisse 1844.
 Ranke: de Nubibus Aristoph., Berlin 1844.
 Bojesen, om Aristoteles's Bøger om Staten, Åbh 1844—45, 2 Hester.
 Bonitz, Observatt. in Aristot Magna Moralia, Stettin 1844.
 Engelsbrecht, die Lebensumstände des Aristoteles, Eisleben 1845.
 Schulze, die Erziehungstheorie d. Aristoteles, Naumburg 1844.
 A. G. Becker, Demosthenes als Staatsbürger u. Redner, Quedlinburg 1830.
 Jacobs, Demosthenes's Staatsreden, Leipzig 1833.
 Mohr, de loco orationis in Androt. Demosth., Köln 1845.
 A. Petersen, de oratione Dem. pro corona, Glückstadt 1844.
 Dinarchus, ed. Schmidt, Lips. 1826.
 Diodorus Sieulus, ed. L. Dindorfius, Parisiis 1842—44, II voll.
 Euripidis Fabulæ, ed. Th. Fix, Parisiis 1843.
 Hesiodus, Apollonius, Musæus etc. ed. F. S. Lehrs, Parisiis 1840.
 Braune, Odyssee lib. XIV, I—60, Guben 1845.
 Lange, Observ. in Iliad lib. IIdum., Oels 1844.
 Povelsen, Emendatt. locorum quorundam Homer. Haun. 1846.
 Isæus, ed. Schoemann, Gryphisw. 1831.
 Lycurgus, ed. Baiterius et Sauppius, Turici 1831.

- Weichert, *Quæstiones Lycurgeæ*, Breslau 1814.
- Oratores Attici, ed. Baiterus et Sauppius, Turici 1845, 4.
- Pausanias, ed. L. Dindorfius, Parisiis 1845.
- Pindari carmina, ed. Dissen et Schneidewin, Gothæ 1843.
- Engelhardt, *Anacolutha Platonica*, Danzig 1845.
- Heydler, über Platos Philebos, Frankfurt 1844.
- Ogienski, der Sinn des platonischen τὰ Σωτὸν πράττειν. Trzemeszno, 1845.
- Schramm, *Quæstiones Platonicæ*, Breslau 1814.
- Wassmuth, *Platonis de Virtute doctrina*, Saarbrücken 1845.
- Plutarchi Moralia, ed. F. Dübner, Paris. 1841—42. II voll.
- Vitæ, ed. Doeckner, Paris. 1846, II voll.
- Polybius, ed. J. Bekkerus, Berol. 1844. II voll.
- Kölster, über den Philoktet, Ixehoe 1844.
- Richter, über die Antigone, Elbing 1844.
- Theocritus, Bion, Moschus etc. ed. Ameis, Lehrs, Dübner. Parisiis 1846.
- Wimmer, *Lectiones Theophrasteæ*. Breslau 1814.
- Poppe, *Lexici Thucydidei supplementum*. Frankfurt 1845.
- Xenophontis Scripta, ed. L. Dindorf. Paris. 1841.
- Henrichsen, *de convivio Xenophonteo*, Slesvici 1844.
- Heiland, *de Dialecto Xenophontea*, Halberstadt 1844.
-
- Ciceron 2te Ned. gegen Verres, übers. von Brauneiser, Haderseleben 1845.
- Brückner, num Cicero Catilinam repetundarum reum defendit, Schweidnitz 1844.
- Grafer, Emendatt. ad Cic. Disputt. Tuscul. Guben 1844.
- Grysar, Prolegom. ad Cic. I. I. de off. Köln 1844.
- Heimbrod, M. T. Cicero inde ab Id. Mart. 710 ad Kal. Jan. 711. Gleiwitz 1844.
- Heller de Ciceronis orat. pro M. Marcello, Ratibor 1845.
- Hildebrand, de nexus sententiarum Lælii. Sorau 1844.
- Kahntii Symbolæ criticæ in Cic. Epp. Zeitz 1844.
- Nauck, Cic. Rede f. Archias, Cottbus 1844.
- Paul de Cic. Oratore. Thorn 1844
- Schirlitz, de Cic. orat. Philipp. nona, Wetzlar 1844.

- Schneider, de Ciceronis fragmentis, Trzemeszno 1844.
- Wesenberg, Emendatt. Disputt. Tusc., Viburgi 1843—44. 2 Hester
Corpus Grammaticorum Latin. ed. Lindemannus, Lips. 1831—40.
IV voll. 4.
- Anton, de locis quibusdam Horatii, Halle 1844.
- Dillenburger, Horatiana. Emmerich 1845.
- Elberling, Commentar til Horats, Epp. I, 1 og 2. Åbh. 1843—44,
2 Hester.
- Fleischer, de Hor. poesi lyrica, Emmerich 1844.
- Kiesel, de Hor. carmine: *Justum ac tenacem*. Düsseldorf 1845.
- Lindau, Bemerfungen zu Horaz. Dels 1845.
- Martin, de aliquot Hor. Carminibus, Posen 1844.
- Petrenz, de aliquot Hor. locis, Gumbinnen 1844.
- Justini Historiae Philippicæ, ed. Bipont 1802.
- Titi Livii Opp. cum Supplementis Freinsheimii ed. Drakenborch,
Stuttgardie 1820—28, XV voll.
- Kühnast, de Recuperatoribus ad Liv. XXVI, 48. Thorn 1845.
- Lorenz, Annotat. in Livii l. Vtum. Köln 1845.
- Seidel, de locis aliquot Livii. Glogau 1844.
- Altenburg, Annot. ad T. Lueretium Carum, Schleusingen 1845.
- Tross, de Phædri Parapraste. Hammone 1844.
- C. Plinii Secundi Hist. Nat. ed. Jul. Sillig, Lips. 1831—36, V voll.
- M. F. Quintiliani institut. orat. ed. Spalding, vol. Vtum et VIltum.
Lips. 1834.
- Driesen, M. F. Quintiliani Vita. Cleve 1845.
- Bischoff, Observatt. in Taciti Annal. I. Imum. Wesel 1845.
- Held, de Taciti Agricola, Suidnicii 1845.
- Kahlert, Taciti sententiae de natura deorum, Breslau 1844.
- Seyffert, Emendatt. ad Taciti Agricol., Kreuznach 1845.
- Rigler, Annot. ad Tibullum, Potsdam 1844.
- Freudenberg, Vindicie Virgilianæ, Bonn 1845.
- Cadenbach, Prolegomena ad Aeneidem. Essen 1841.

XII. Lingvistiske Arbeider til de øvrige Sprog.

- Anton, Überlaufige Wörter, Görlitz 1844—45.
- Böbel, deutsche Litteraturgeschichte, Gleiwitz 1845.
- Bouterweck, über Gedmon, Elberfeld 1845.

- Giehler, die französischen Accente, Stendal 1844.
 Fulda, Emploi du Mode, Duisburg 1845.
 Genthe, der Rosengarten zu Worms. Gießen 1844.
 Höchsten, la langue française, Coblenz 1845.
 Knorr, die polnische Sprache, Meseritz 1845.
 Nürnberg, der Wolfram'sche Parzival, Potsdam 1845.
 Schütz, der Kampf Arjunas mit dem Kiräten, Wilefeld 1845.
 —, das Siegerländer Sprachidom, Siegen 1845.
 Silber, über den Gothischen Dativ. Naumburg 1845.

Antallet af de Bind og Hefter, som siden 1843 ere tilkomne i de forskellige Fag, er altsaa som følger:

Encyclopædi	35
Philosophi	38
Mathematik og Naturvidenskaber .	41
Geographi	11
Historie	285
Theologi	17
Jurisprudents	4
Medicin	6
Skjonne Videnskaber	47
Græsk og romersk Philologi . .	236
Lingvistiske Arbeider til de øvrige	
Sprøg	13

Tilsammen 713 Bind og Hefter.

Da Bibliotheket i 1843 talte 4253 Bind og Hefter, bliver Beløbet nu, efterat adskillige hefteviis udkomne Skrifter ere indbundne flere Hefter i eet Bind circa 4800 Bind og Hefter.

Dimittendernes Pens. De i Skoleaaret gjen-nemgaaede Pens. Lære- og Læsebøger.

I Latin og Græsk angive Dimittenderne (hvorved ifølge hvad forhen er bemerket maae forstaaes de Disciple som have

siddet 2 eller 3 Åar i overste Classe og efter deres Anciennitet kunne dimitteres, sjældent det dermed ikke er sagt at de virkelig blive det), følgende Pensa: Livius 29de—32te Bog, Ciceros 10 første Taler i Madvigs Udgave (dog nogle af dem ikke Talen for Milo); Cato Major og Lælius; Disputt. Tusc. 4de og 5te (nogle ogsaa 3de) Bog Horatius's Ode, Epistler og Ars poetica, Eneidens 3 første Bøger; Herodots 6te og 7de (nogle ogsaa 3de, 4de og 5te) Bog; Xenophons Memorabilia Socratis, Platos Apologia Socratis og Crito, Andocides's Tale om Mysterierne, Lysias's Taler mod Eratosthenes og mod Agoratus; nogle ogsaa Demosthenes's Olynth. 1—3; Odysseen nogle 5te—18de Bog andre 1—8 og 13—24.

I Skoleaarets Læb er i de forskjellige Classer gjennemgaaet følgende Pensa:

Dansk.

- VI El.** Den ugentlige Stil er streven hjemme og gjennemgaaet paa Skolen. I den anden ugentlige Time er meddeelt en Udsigt over den danske skjonne Litteratur til Baggesen. — Rosfillige Digterværker ere læste.
- V El.** Stilen er ligesom i overste Classe streven hjemme og gjennemgaaet paa Skolen. Flere Digterværker ere forelæst, ligesom Disciplene jævnlig ere blevne øvede i Oplæsning.
- IV El.** Den ugentlige Stil er deels streven hjemme, deels paa Skolen. Flors Læsebog er benyttet til Læseøvelser og Analysering.
- III El.** Stilene ere i denne Classe som oftest begyndte paa Skolen og fuldførte hjemme. Oppermanns Indledning til den danske Sproglære er læst og repeteret, og Flors Læsebog er benyttet til Læseøvelser og Analysering.
- II El.** De skriftige Arbeider have bestaaet deels i Dictat, deels i Udarbeidelser efter Borgens Veileitung, deels i

frige Udarbeidelser over lette Opgaver. Oppermanns Indledning er læst og repeteret; Molbechs Læsebog benyttet.
I Cl. Molbechs Læsebog benyttet. Af Krossings Schema hele Formlæren. Skriftlige Øvelser efter Dictat.

Latin.

- VI Cl.** Disputt. Tusc. 5te Bog; Cato Major og Lælius, Talerne for S. Roscius, det maniliske Forslag, og Archias samt de 4 mod Calilina; Livius 29de—31te Bog, Horatses Epistler og Ars poetica; hele Syntaxis af Madvigs Grammatik. 3 Stile ugentligt. (Endel af de her angivne Forfattere er i klar blot repeteret).
- V Cl.** Ciceros Tale for S. Roscius. Lælius; Livius 30te Bog; Madvigs Grammatik, 1ste Afsnit af Syntaxen indtil Cap. 5. 3 Stile ugentligt.
- IV Cl.** De 70 første Cap. af 7de Bog af J. Caesars Galerkrig. Samme Pensum i Madvigs Grammatik som **V Cl.** 3 Stile ugentligt.
- III Cl.** Cornelius Nepos: Dion—Pelopidas, begge inclus. Af Madvigs Gram. hele Formlæren. 3 Stile ugentligt efter Trojels Stiiløvelser.
- II Cl.** Borgens latinske Læsebog, 4de og 5te Afsnit (2 Bladé af 6te). Af Madvigs mindre Grammatik Formlæren til Cap. 22 (verba anomala). 3 Gange ugentlig Oversættelse til Latin deels efter Trojels Stiiløvelser, deels af diceret Dansk.

Græsk.

- VI Cl.** Odysseen 13de—18de Bog, Herodots 7de Bog, Anecdotes's Tale om Mysterierne, Lysias's Taler mod Gratos, sthenes og mod Agoratos.
- V Cl.** Odysseen 16de—18de Bog; de 100 første Capp. af

Herodots 7de Bog; det Meste af Formlæren af Langes Grammatik.

IV Cl. Langes græske Læsebog Pag. 16—22 og 44—62.

Af Langes Grammatik Formlæren og de vigtigste uregelmæssige Verber.

III Cl. Langes Materialier Pag. 1—8. Langes Grammatik Formlæren til de uregelmæssige Verber.

Hebraisk.

VI Cl. Candidaterne hele Genesis (Laudrup og Hald tillige de 15 første Psalmer) og et fuldstændigt Cursus i Grammatiken efter Whittes Lærebog. Glassens yngre Afdeling de 11 første Cap. af Genesis og Whittes Grammatik indtil § 77 med Undtagelse af 6te og 7de Cap.

Tydske.

VII Cl. Hjorts tydske Læsebog fra Pag. 578—644. Meiers Grammatik. Oversættelse fra Dansk til Tydske: Gronbergs Stileovelser fra Pag. 30—40, samt 2 Aeter af Holbergs Masterade. Flere Stile efter Dictat.

V Cl. Hjorts tydske Læsebog fra Pag. 62—115. Meiers Grammatik. Gronbergs Stileovelser fra Pag. 13—20.

IV Cl. Hjorts tydske Læsebog fra Pag. 1—50. Meiers Grammatik til de øvrige uregelmæssige Verber. Gronbergs Stileovelser fra Pag. 1—11.

III Cl. Riis' større Læsebog fra Pag. 140—209 samt fra 241—250. Meiers Grammatik til de uregelmæssige Verba.

II Cl. Riis' større Læsebog fra Begyndelsen til Pag. 107. Af Meiers Grammatik til Verberne.

I Cl. Riis' mindre Læsebog fra Pag. 58 til Enden. Meiers Grammatik Pag. 1—30.

Frausåk.

- VI** Cl. Borrings Études littéraires, partie en prose: Pag. 64—109, 342—425; partie en vers: Pag. 110—167. Hele Grammatiken efter Borrings. Af Sammes Stiilovælser er oversat, dels mundtligt dels skriftligt, den største Deel af Afsnittet om Pronominerne og om Brugen af Tiderne, samt enkelte af Fortællingerne.
- V** Cl. Borrings Études litt., partie en prose, Pag. 109—153, 280—329, 335—42. Af Borrings Grammatik hele Formlæren og flere Stykker af Syntaxen; af Sammes Stiilovælser er skriftligt oversat 1ste Afsnit samt indtil 2det Afsnits Nr. 24.
- IV** Cl. Borrings Læsebog for Mellemklasser Pag. 96—174. Borrings Gram. indtil de uregelmæssige Verber. Af Stiilovælserne er skriftligt oversat en Deel af 1ste Afsnit.
- III** Cl. Borrings Læsebog for Mellemklasser Pag. 1—82. I denne Classe er begyndt paa Grammatiken, af hvilken Formlærens vigtigste Stykker ere læste.
- II** Cl. Borrings Manuel des enfants: Pag. 29—107.
- I** Cl. Borrings Manuel des enfants: Pag. 1—58.

Religion.

- VI** Cl. Fogtmanns Lærebog §§ 131—156 og §§ 1—84. Hele Herslebs Bibelhistorie. Af det nye Testamente paa Græs til er læst: Brevet til Galaterne; Brevet til Rømerne er gjennemgaat paa Dansk. Tillige er meddeelt en Udsigt over de vigtigste Begivenheder i Kirkens Historie til 1530.
- V** Cl. Fogtmanns Lærebog §§ 1—46. Herslebs Bibelhistorie: det nye Testamentes Historie.
- IV** Cl. Balles Lærebog: Cap. 6—8. Herslebs Bibelhistorie: fra 6 Periode i anden Afdeling til 3 Periode i det nye Testamentes Historie.

- III El.** Valles Lærebog: forfra til Cap. 6, A. Herslebs Bibelhistorie forfra til 6 Periode i anden Afdeling.
II El. Af Valles Lærebog fra 3de Cap. til Pligterne mod Næsten i 6te Cap. Herslebs mindre Bibelhistorie.
I El. De 2 første Cap. af Valles Lærebog og Herslebs mindre Bibelhistorie.

Mathematik.

- VI El.** Hele Arithmetiken og Geometrien efter Fallesens Arithmetik og Ursins Geometri.
V El. Fallesens Arithm. forfra til 6te Cap., det Vigtigste af 7de Cap., samt Læren om Proportioner (til denne sidste benyttet Ursins Arithm. som Grundlag). Ursins Geometri forfra til § 100.
IV El. De 4 Species i Algebra tilsigemed Læren om Brok, som Grundlag benyttet Ursins Arithm. forfra til § 31 samt § 43—53. Bogstavregning og almindelig Regning. Ursins Geometri forfra til § 55.
III El. Addition og Subtraction i Algebra, som Grundlag Ursins Arithm. forfra til § 17. Almindelig Regning og nogen Bogstavregning. Indledning til Geometrien efter Ursins Geometri.
II og I El. Almindelig Regning og Hovedregning.

Historie.

- VI El.** Af den gamle Historie og Geographie Staterne i Asien og Africa samt Grækenland; af den nyere Hist. Danmark, Norge, Sverrig, Rusland, Preussen, Polen, Ungarn, Tyrkiet, det græske Keiserdømme, Staterne i Asien, Frankrig til 1589; Candidaterne have repeteret det Øvrige.
V El. Af den gamle Historie og Geographie Staterne i

Asien og Africa; af den nyere Hist.: Frankrig, England og Portugal.

- IV** Cl. Romerstaten, Sverrig, Rusland, Preussen, Polen, Ungarn og Tyrkiet.
- III** Cl. Af Kofods gamle Historie til Macedonien og af den nyere Hist.: Danmark.
- II** Cl. Historiens vigtigste Begivenheder indtil Frederik 2.
- I** Cl. Fædrelandshistorien fra Dronning Margrethe til Enden.

Geographi.

- VI** Cl. Den almindelige Indledning til Geographien og den specielle Indledning til Europa; Norge, Sverrig, Rusland, Preussen, Tydfland, Østerrig, Danmark, America og Australien; Candidaterne have repeteret det Øvrige.
- V** Cl. Rusland, Preussen, Tydfland, Østerrig, Danmark, Nederlandene, Belgien og Storbritannien.
- IV** Cl. Asien og Africa.
- III** Cl. Norge, Sverrig, Rusland, Polen, Preussen, Tydfland, Østerrig, Danmark, Holland og Belgien.
- II** Cl. Ingerslevs mindre Geographi.
- I** Cl. Ingerslevs mindre Geographi.
De brugte Lærebøger i Historie og Geographie ere i de to øverste Classer Kofods Udtog af Verdenshistorien, Ingerslevs Geographie og Königsfeldts gamle Geographie i 4de og 3de Classe de to forstnævnte, i 2den Classe Kofod Historiens vigtigste Begivenheder, i 1ste Classe Munthes Fædrelandshistorie.

Skrivning.

Heri undervises 3 Timer ugentligt i hver af de 4 nederste Classer. De 2 øverste Classer ere fritagne, men det paasees at Disciplene ved deres skriftlige Arbeider ogsaa beslittet sig paa at skrive en reeu og tydelig Haand.

I det nye Skoleaar er bestemt at bruge følgende Bøger i de forskellige Clæsser.

VI Cl. Ciceros Bøger om Pligterne, Talerne for Milo, Ligarius og Deiotarus (Madvigs Udg.); Livius 32te Bog (Tauchnitz); Horaties Dder (Tauchnitz), Virgils Eneide de 3 forste Bøger (Tauchnitz); Madvigs lat. Gramm., Bojesens romerske Antiquiteter; Herodots 8de Bog (Tauchnitz); Xenophons Memorabilia Socratis (Tauchnitz), nogle af Demosthenes's politiske Taler efter nærmere Bestemmelse (Baiters og Sauppes Haandudgave), Langes græske Grammatik, Bojesens græske Antiquiteter, et græst N. Test.; Genes, Whittes hebr. Gramm.; Borlings Etudes (4de Udgave); Sammes franske Stiloverser (3die Udg.) og Gramm. (5te Udg.); Hjorts tydste Læsebog, Meyers tydste Grammatik, Gronbergs tydste Stilopgaver; Fogtmanns Lærebog, Herslebs større Bibelhistorie, Ursins Geometri, Fallesens Arithmetik, Kofods Udtog af Historien, Ingerslevs Geographi, Konigsfeldts gamle Geographi, et Atlas til den nye og et til den gamle Geographi.

V Cl. Ciceros Cato Major, og Talerne for Milo, Ligarius og Deiotarus (af begge Madvigs Udgave); Livius 32te Bog (Tauchnitz); Ovids Metamorphoser efter Gellhausch's Chrestomathi; Madvigs lat. Gramm., Bojesens romerske Antiquiteter; Lysias's Taler mod Cratosthenes og mod Agoratos (Baiters og Sauppes Haandudg.) og efter nærmere Bestemmelse enten Andocides's Tale om Mysteriene eller Xenophons Memorab. Socratis; Langes græske Gramm.; Borlings Etudes (4de Udg.); Sammes Stiloverser (3die Udg.) og Gramm. (5te Udg.); Hjorts tydste Læsebog, prosaist Deel (2den Udgave), Meyers tydste Gramm., Gronbergs tydste Stilopgaver; Fogtmanns Lærebog; Herslebs større Bibelh., Ursins Geometri, Fallesens Arithmetik, Kofods Udtog af Historien, Ingerslevs Geo-

graphi, eller maaſte Welschows, dersom den nye Udgave udkommer til den Tid; Konigsfeldts gamle Geographi, et Atlas til den nye og et til den gamle Geographi.

- IV El. Julius Cæsar de bello Gallico 1ste Bog (Elberlings Udg.) Madvigs lat. Gramm., Langes græſte Læſebog og Gramm.; Borriņgs franske Læſebog for Mellemklasser (4de Udg.); Sammes Gramm. (5te Udg.) og Stileøvelser (3die Udg.); Hjorts tydſte Læſebog proſaiſt Deel (2den Udg.), Meyers tydſte Gramm., Gronbergs tydſte Stilopgaver, Balles Læſebog, Herslebs ſtorre Bibelhistorie, Flors danske Læſebog, Ursins Mathematik, Sammes Regnebog, Kofods Udtog af Historien, Welschows Geographi (hvis den nye Udgave er udkommen til den Tid) et Atlas til den nye og et til den gamle Geographi; Dreiers og Bramſens Læſebog i Naturhistorie;**
- III El. Cornelius Nepos (Tauchniß, Madvigs lat. Gramm.; Langes græſte Læſebog og Sammes Grammatik (hvis Underviſning i Græſt beholdes i denne Klæſe), Borriņgs franske Læſebog for Mellemklasser (4de Udgave) Sammes Gramm. (5te Udg.); Niſes ſtorre tydſte Læſebog, Meyers tydſte Gramm., Balles Læſebog, Herslebs ſtorre Bibelhistorie, Flors danske Læſebog, Bojesens danske Gramm., Borgens Veiledning, Ursins Mathematik, Sammes Regnebog, Kofods Udtog af Historien, Udtoget af Allens Fædrelandshistorie, Welschows Geographi (under samme Betingelleſſe ſom i 4de El.), et Atlas til den nye og et til den gamle Geographi; Dreiers og Bramſens Læſebog i Naturhistorie.**
- II El. Borriņgs Manuel (4de Udg.), Niſes ſtorre tydſte Læſebog, Meyers Gramm., Balles Læſebog, Herslebs mindre Bibelhistorie, Molbechs danske Læſebog, Borgens Veiledning, Bojesens danske Gramm., Ursins Regnebog, Kofods fragmentariske Historie, Ingerslevs Udtog af Geographien, et**

Aktas til den nye og et til den gamle Geographi, Stroms naturhistoriske Læsebog.

- I Cl. Borring's Manuel 4de Udg., Campes tydße Robinson, Meyers Gramm.; Balles Lærebog, Herslebs mindre Bibelhistorie, Molbechs danske Læsebog, Bojesens danske Gramm., Ursins Regnebog, Kofods fragmentariske Historie, Jingerslevs Udtog af Geographien, et Aktas til den nye Geographi, Stroms naturhistoriske Læsebog.

Skolens Fester og Høitideligheder.

Blandt disse maa først nævnes den aarlige Translocation ved Skoleaarets Begyndelse, der sidste Aar indlededes og sluttedes med efterstaende af Pastor Schaper i Præsts forfattede Cantate, hvortil Musiken var arrangeret af Skolens Syngelærer:

Før Talen.

Chor:

Mægtigste blandt Jordens Magter,
Kundskabs Lys, bestraal os Du!
Spiren, som mod Frihed træger,
Lojer Du af Fængslets Gru;
Mægtig ved din Straales Gave,
Bojer den — et Himmelens Træ;
Bedste Frugt af Livets Have
Modnes i dets Grenes Læ!

Dvartet:

. Men, himmelfødt, Du boer med Lyft
Dg heelt kun hos den Rene.
Den bedste Deel af Livets Høst,
Du mægter at forlene,

Du skænker ham — en Aundens Magt,
At Forderig blev underlagt,
Dg skænker ham alene!

Chor:

Salig Den, som reen af Hjerte,
Kundskabs Lys, opfatter Dig!
Jorden misdruer ham sin Smerte,
Overalt paa Glæder riig.
Lysts Son, en Sandheds Kjempe,
Trods'er han hver Mørkets Magt;
Intet kan hans Mod neddæmpe,
Jorden er ham underlagt!

Efter Talen.

Choral:

Lysts Fader! Du som eue
Tændte Kundskabslyset her,
Lad det finde Hjartere rene
At bestraale hos Enhver!

Du er Hjertets vise Leder!
Leed det reent til Lysts Vald!
Hvad Du naadig hos os freder,
Vorde Fædrelandets Held!

Bed denne Lejlighed holdt Skolens Rektor følgende Tale:

Altter er et Åar forløbet! Et Åar! en betydelig Deel af et Menneskeliv! Ingen af os ved, om Gud lader ham opleve det næste; Ingen af os ved, hvem af os der, inden vor næste Regnskabdag kommer, er udtraadt af vor Kreds. I denne Tanke ligger en alvorlig Opsfordring til at gjøre os Rede for, hvorledes vi have benyttet det Åar, som Gud har skænket os. Vi Lærere bør vel i al Ydmighed, og med Tak til ham som

har lagt sin Belsignelse i vort Arbeide, sige at vi redeligt og ærligt, hver efter sin Evne, have stræbt at fremme Skolens Formaal. Men det er ikke om os jeg her finder det passende at tale; det er til Eder og om Eder, mine kjære Disciple, jeg vil tale; det er Eder som jeg i denne Stund, ved dette betydningsfulde Afsnit af Eders Liv, vil opfordre til en alvorlig Selvprøvelse. I det Skolen kalder Eder, paalægger den Eder Pligter, alvorlige, uaførselige Pligter, ofte tunge Pligter, Pligter der kræve Kamp og Strid og Oposfrelser, — have I opfyldt dem? Det er dette Spørgsmaal jeg forelægger Eder; vel dem af Eder, hvis Samvittighed besvarer det med Ja! I kaldes Skolens Disciple — have I gjort Eder tydeligt og klart Rede for dette Ords Betydning? I det indbefattes og ved det betegnes alle Eders Pligter, hvis I fatte det rigtigt. I ere Lærlinge! I skulle lære! Lære skulle vi alle, saalænge vi leve, de Ældre med de Yngre. Men vi Ældre kaldes ikke længere Lærlinge; i den Betydning, hvori I skulle lære, have vi udlaert; vi have fuldendt vores Læreaar i Skolen, og tiltraadt vores Vandreaar gennem Livet. Men I ere endnu i Lære-aarene, I ere Skolens Lærlinge. Herved betegnes det Sind, hvormed I skulle lære. Mon I med Rette kunne kalde Eder Lærlinge, dersom I tykkes Eder klogere end Eders Mestere, dersom I hovmøde Eder af Eders Kundskab, dersom I troe at I vide Altting bedre, dersom I ikke med fuld Tillid hengive Eder til Eders Lærere, dersom I ikke elsk og øre dem, dersom I ikke med uroffelig Overbevisning stole paa at de haade ville og kunne lede Eder til Eders Bedste? Og Skolen er ikke en Specialskole, hvor der meddeles Eder allehaande nyttige Kundskaber til at oplyse Forstanden, men den har et langt højere Maal, et Maal der omfatter det Ædleste og Bedste i Menneskenaturen: den er en christelig Skole, der fræber at forberede Eder ikke blot for Livet men for Evigheden. Men kunne I kalde Eder Lærlinge i en christelig Skole, dersom I

fattes det øgte christelige Sind, der yttrer sig i Ydmighed og i Kjærlighed? Det er jo fra dette Sind alene at al Eders Gjerning faaer sin Verdi!

Men I kaldes ikke blot Skolens Lærlinge; i det Skolen kalder Eder, paalægger den Eder ikke blot Pligter, den giver Eder ogsaa Forhættelser: I kaldes Skolens Fostersoenner. Og dette er ingenlunde et poetisk, smukt klingende Navn uden virkeligt Indhold; men der ligger deri en dyb og glædelig Betydning. Skolen er Eders Moder! Naar Eders Foreldre overantvorde Eder til os, saa stode de Eder ikke ud i den vide Verden, de sende Eder ikke til Fremmede, der med Kulte og Ligegyldighed ses Eder komme og gaae men de sende Eder til en Moder, der kjærlig aabner sine Arme for at modtage Eder og berede Eder et Hjem. Ja Skolen skal være Eder et andet Hjem, og den vil blive Eder et kjært Hjem, naar I nærme Eder denne Eders anden Moder med Tillid og Hengivenhed og Fortrostning. Ogsaa Skolen prædiker ikke blot den strenge Lov, der byder og truer og straffer; den har ogsaa sit Evangelium, der tilbyder Haab og Glæde. Og naar I betænke dette, naar I med dette Sindelag, med Tillid og Kjærlighed og fremfor Alt med Tak og Bon til ham, uden hvis Bistand ingen menneskelig Idræt lykkes, henvise Eder til Skolen, da ville Eders Læreaar i den blive rige paa Glæde og paa Velsignelse; da ville I ahne og føle, at den, som opfanger Knudskabens Lys i et reent Hjerte, med et christeligt Sind, ham er ikke blot Jorden underlagt, men for ham staar Himmelens Herlighed aaben.

En anden Skolefest af en mere privat Natur er det årlige Skolebal, der i en lang Række af år var blevet holdt paa Skolen selv, men siden den nye Skolebygnings Opførelse paa et offentligt Sted for Skolens Disciple og Lærere samt deres Foreldre, Slægtninge og nærmere Bekendttere. Og netop

der ved at denne Fest paa en saa smuk og betydningsfuld Maade forener ligesom til een stor Familie alle dem, som paa nogen Maade have Part i Skolen, faaer den Præget af noget Mere end en selskabelig Fornsieelse, og bliver i Virkeligheden til en Skolefest, der kan fortjene med et Par Ord at omtales i Skolens Historie. Af lignende Natur have de dramatiske-musikaliske Aftenunderholdninger været, som Disciplene i de sidste Par Åar have haft eengang hver Winter, og hvorved de uden Prætensioner paa kunstnerisk Fuldkommenhed have søgt at more sig selv og deres tilstedevarende Kammerater, Lærere og Forældre. Om Sommeren opfordrer den smukke omgivende Natur dem til Excursioner i Omegnen, som de jevnligt gjøre i deres Fritimer snart i større snart i mindre Flokke; eengang hver Sommer i de to sidste Åar have samtlige Lærere og Disciple forenet sig til en fælles Skovtour, den ene Gang til Rønsted, den anden til Frederiksdal; og det er mig en Glæde at kunne bevidne, at det gjensidige Forhold mellem Disciple og Lærere og den Land og Tone, der hersker ved disse Sammenkomster, altid er saadan at jeg og mine Medlærere med Fornsieelse kunne være tilstede i vores Disciples Kreds ligesom det også er mig kjært at have Anledning til at takke Byens og Omegnens Beboere for den Velvillie og Forekommenhed, som de ved denne og andre lignende Lejligheder have viist imod Disciplene.

Scheme over den offentlige Examen i Frederiksborg lærde Skole i Året 1846.

Torsdagen den 23 Juli.

- Kl. 8. De 5 øverste Classer lat. Stil. B. Gf. Ko. Lo. Rh.*)
- „ 11. II og I Cl. Negneprove. La. Rh. Rich.
- „ 4. Alle Classer dansk Stil. Rich. Ko. Gf. La. B. Rh.

*) De inspectionehavende, examinerende og censurerende Læreres Navne tilføjes med deres Begyndelseshøglaver.

Fredagen den 24 Juli.

- Kl. 8. VI Cl. Latin. Rh. Cf. F.
 " 1. II Cl. Latin. Rh. Cf. F.
 " 5. IV Cl. Fransk og Sydsk. Lo. B. F.
 " 8. III Cl. Historie og Geographi. Lo. Kø. La.
 " 1. I Cl. Religion. Lo. B. Rich.
 " 5. V Cl. Religion. Rich. Kø. La.

Loverdagen den 25 Juli.

- Kl. 8. VI Cl. Græst. Rh. Cf. F.
 " 1. III Cl. Græst. Rh. Cf. F.
 " 5. V Cl. Fransk. B. Rich. F.
 Kl. 8. III og IV Cl. Mathematik. Kø. Lo. La.
 " 1. II Cl. Religion. Lo. B. Rich.
 " 5. VI Cl. Hebraisk. Kø. La. Rh.

Mandagen den 27 Juli.

- Kl. 8. VI Cl. Historie og Geographi. Kø. Lo. F.
 " 1. I Cl. Dansk. Rich. Rh. F.
 " 5. V Cl. Sydsk. Lo. Cf. F.
 " 8. V Cl. Mathematik. La. Rich. Rh.
 " 1. III Cl. Fransk og Sydsk. Lo. B. Cf.
 " 5. IV Cl. Religion. B. La. Rich.

Tirsdagen den 28 Juli.

- Kl. 8. V Cl. Græst. Rh. Cf. F.
 " 1. IV Cl. Græst. B. Cf. F.
 " 5. VI Cl. Religion. La. Rich. F.
 " 8. VI Cl. Mathematik. La. Kø. B.
 " 1. III Cl. Religion. Kø. Lo. Rich.
 " 5. I Cl. Sydsk og Fransk. B. Rh. Cf.

Onsdagen den 29 Juli.

- Kl. 8. VI Cl. Ægypt og Frankf. Lo. B. F.
- " 1. IV Cl. Latin. Rh. Cf. F.
- " 5. III Cl. Latin. B. Cf. F.
- " 8. V Cl. Historie og Geographi. Kb. La. Rich.
- " 1. II Cl. Ægypt og Frankf. Lo. B. Rich.
- " 5. IV Cl. Historie og Geographi. Kb. La. Rh.

Torsdagen den 30 Juli.

- Kl. 8. V Cl. Latin. Rh. Cf. F.
 - " 8. II og I Cl. Historie og Geographi. Kb. Lo. Rich.
 - " 12. Alle Classer Gymnastik.
-

Fredag Eftermiddag den 31 Juli til en Tid, som nærmere vil blive bestemt, befjendtgøres Gramens Udfald for Disciplene. Tirsdagen den 1 September Kl. 8 holdes Preben over de nyanmeldte Disciple. Onsdagen den 2 September Kl. 10 foretages Translocationen. Til denne have de Herrer Nicolai Krossing, forhenverende Discipel af Skolen, og Secretair J. P. C. Hartmann, Ridder af Dannebrog havt den Velvillie at forfatte og componere en Cantate, for hvilken smukke Gave jeg herved med Glæde benytter Lejligheden til offentlig at benidne dem min og Skolens Tak.

Torsdagen den 3 Sept. Kl 8 tager Undervisningen for det nye Skoleaar sin Begyndelse.

Disciplenes Fædre og Børger samt andre Skolens Veludbere indbydes herved til at bære den mundtlige Examen og Translocationon med deres Mærværelse.

Frederiksborg den 22 Juni 1846.

Dr. H. M. Flemmer.